

Gorenjski Glas

TOREK, 13. FEBRUARJA 2024

LETO LXXVII, ŠT. 13, CENA 2,50 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Odprli nove enote intenzivne nege

V Splošni bolnišnici Jesenice so včeraj slavnostno odprli prostore novih enot intenzivne nege. Slovesnosti sta se udeležila tudi predsednik vlade Robert Golob in ministrica za zdravje Valentina Prevolnik Rupel.

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – »Razmere v zdravstvenem sistemu so zahtevne, ampak današnji dan in današnje odprtje kaže, da ne samo zdravstveno osebje in vodstva bolnišnic, tudi vlada se trudi, da se te razmere izboljšajo. Razumemo tudi stisko zaposlenih, pa vendar – prepričani smo, da je skrb za bolnike vedno na prvem mestu,« je ob odprtju prostorov novih enot poudaril predsednik vlade Robert Golob in pozval Fides, da za čas pogajanj zamrzne stavko.

Zgodovina jeseniške bolnišnice je dolga več kot

sedem desetletij, v vsem tem času pa se je razvila v sodobno regionalno bolnišnico visoke kakovosti in strokovnosti.

Po prejemu pooblastila ministrstva za zdravje v maju 2021 se je jeseniška bolnišnica podala v postopek javnega naročila za izbiro izvajalca gradbeno-obrtniških del, ki bi zgradil prizidek, namenjen enotam intenzivne nege. Začetna vrednost projekta je znašala nekaj manj kot dva milijona evrov z DDV, med izvajanjem gradbeno-obrtniških del pa so bile ugotovljene nove okoliščine, ki so vodile v spremembo stroškov.

Investicijo danes vodi Urad RS za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu, ki je v celoti prevzel tudi plačilo za dobavo medicinske in pohištvene opreme. Končna vrednost gradbeno-obrtniških del ter dobave medicinske opreme ter pohištva, financirana iz integralnega proračuna RS, je tako nekaj več kot 3,6 milijona evrov, slabih 900 tisoč evrov pa je primaknila še bolnišnica sama. Gradnja enot za intenzivno nego je bila zaključena novembra 2023, januarja 2024 pa so prejeli tudi uporabno dovoljenje.

► 3. stran

Slavnostni prerez traku ob odprtju novih prostorov / Foto: Nik Bertonec

Za maturo sekali po starem

Trije dijaki Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna so v okviru poklicne mature v gozdu nad Begunjami prikazali, kako so lastniki gozdov nekdanje sekali, klestili in lupili gozdno drevje.

CVETO ZAPLOTNIK

Begunje – Dijaki, ki se izobražujejo za poklic gozdarski tehnik, morajo v okviru poklicne mature poleg izpita iz slovenščine, tujega jezika ali matematike ter gozdarstva narediti še izdelek oziroma opraviti storitev. Dijaki Peter Janežič iz Begunj, Jakob Jan iz Baške grape in Janez Eržen z Logaršč se so odločili, da za »izdelek oziroma storitev« posekajo, oklestijo in olupijo tri drevesa tako, kot so jih nekdanje, ko še niso poznali motornih žag in drugih sodobnih gozdarskih pripomočkov.

► 15. stran

Dijaki Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna med ročnim podiranjem smreke v gozdu nad hribom Sveti Peter nad Begunjami

Dež ni pregnal maškar ► 4. stran

zdravje & lepota

10. in 11. stran

Priloga: **LOČANKA**

AKTUALNO

Končno začeli graditi prizidek

Na Osnovni šoli Helene Puhar v Kranju, ki že več let poka po šivih, so vendarle dočkali začetek gradnje prizidka. Zaradi prostorske stiske trenutno pouk poteka tudi v najetih prostorih.

6

KULTURA

Prešeren je ostal v Kranju

Prešernov spominski muzej v Prešernovi hiši na ulici pesnikovega imena v Kranju praznuje šestdeset let. Ob tej priložnosti so se s kratkim filmom Zora prešernega Kranja poklonili Črtomirju Zorcu.

12

PRAZNOVANJA

Spoznala sta se na klopici v Veštru

Marinka in Janez Dolinar iz Franškovega naselja v Škofji Loki sta na kulturni praznik, 8. februarja, praznovala šestdeseto obletnico poroke. Jubilejni dan sta preživela v družbi družine in prijateljev.

19

ANKETA

Naj bo romantičen in poseben vsak dan

Jutri je dan za zaljubljenca, šopke rož, bombonjere in romantične večerje. Zanimalo nas je, kakšna so pričakovanja mimoidočih dam in ali jim valentinovo sploh kaj pomeni.

24

VREME

Danes zjutraj bo ponekod še oblačno, čez dan pa bo večinoma sončno. Jutri bo precej jasno. V četrtek se bo zmerno pooblačilo.

-4/10 °C

jutri: precej jasno

Med Bloudkovimi nagrajenci štirje Gorenjci

Na Brdu pri Kranju so v nedeljo, ravno na 140. obletnico rojstva Stanka Bloudka, podelili plakete in nagrade za najvišje dosežke v letu 2023 v športu pri nas. Med letošnjimi Bloudkovimi nagrajenci so štirje Gorenjci.

KLARA MRAK

Brdo pri Kranju – Češnjo na vrhu torte je še enemu nadvse uspešnem koncu tedna za slovenske športnike postavila 59. podelitev Bloudkovih nagrad.

Bloudkovo nagrado za življenjsko delo v športu je prejel Franc Ekar, nekdanji predsednik Planinske zveze Slovenije. »Kar štirideset let je deloval kot predsednik Planinskega društva Kranj in deset let kot predsednik Planinske zveze Slovenije. V zgodovino planinstva se je zapisal s pobudo in gradnjo Kranjske kočice na Ledinah in planinskega muzeja v Mojstrani. Bil je prvi Slovenec, ki je stopil na sedem tisoč metrov visok Leninov vrh, udeležil se je odprave na pakistanski Hindukuš, pred 51 leti pa je bil

Prejemnik Bloudkove nagrade za življenjsko delo Franc Ekar z družino / Foto: Gorazd Kavčič

vodja prve uspešne slovenske alpinistične odprave v Afriko, v masiv Mawenzija in Kilimandžara. Njegovo življenje je v celoti zapisano

planinam in naravi,« so Ekarjev izjemni prispevek k slovenskemu športu opisali v obrazložitvi.

Bloudkovo nagrado je prejel tudi Anže Lanišek, in sicer za vrhunski mednarodni športni dosežek. »Lani je na ekipni tekmi svetovnega prvenstva v Planici na Bloudkovi velikanki osvojil zlato medaljo, ki je prva tovrstna na nordijskih svetovnih prvenstvih. Da ima naš športnikas tudi veliko srce, je ob koncu lanske sezone dokazal z gesto, ko se je spomnil na so-tekmovalca, Poljaka Dawida Kubackega,« je med drugim zapisano v obrazložitvi.

Poleg štirih nagrad je odbor podelil tudi deset plaket, ki so jih dobili za

življenjsko delo v športu. Bloudkovi plaketi sta prejela dva Gorenjca, in sicer Edvard Hafner in Vita Lukan. »Ena njenih odlik pri plezanju je vztrajnost, ki se ji je obrestovala, saj je bila leta 2018 svetovna mladinska prvakinja v težavnosti in je osvojila srebrno kolajno na mladinskih olimpijskih igrah v Buenos Airesu. Lani je na tekmi svetovnega pokala v težavnostnem plezanju v Kopru dosegla tretje mesto, v Briançonu v Franciji pa je dobila tekmo v težavnosti in dosegla največji uspeh v karieri,« je bilo o uspehih Lukanove slišati na prireditvi. Lukanova je bila tudi edina ženska med Bloudkovimi nagrajenci.

Prejemnica Bloudkove plakete plezalka Vita Lukan s starši

/ Foto: Gorazd Kavčič

Prejemnik Bloudkove plakete hokejist in hokejski trener Edvard Hafner / Foto: Gorazd Kavčič

Še en prejemnik Bloudkove plakete pa je postal hokejist in hokejski trener Edvard Hafner. »Klubsko kariero je začel pri klubu HK Kranjska Gora, večino kariere pa je igral za Acroni Jesenice, kjer je bil dolgoletni kapetan moštva in je osvojil

devet naslovov jugoslovanskega prvaka. Udeležil se je tudi enajst svetovnih prvenstev. Za reprezentanco Jugoslavije je odigral rekordne 203 uradne tekme. Hafner je trenutno trener v klubu Triglav Kranj,« je zapisano v obrazložitvi.

Anže Lanišek je Bloudkovo nagrado prejel za vrhunski mednarodni športni dosežek. / Foto: Gorazd Kavčič

Razdvaja drugi tuji jezik

Minuli teden so objavili osnutek nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja za obdobje 2023–2033, ki ga je pripravila strokovna delovna skupina pod vodstvom Janeza Vogrinca z ljubljanske pedagoške fakultete.

MATEJA RANT

Ljubljana – V osnutku nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja so opredelili 21 strateških ciljev in 284 ukrepov, ki so razdeljeni v šest prednostnih področij. To so družbeni razvoj ter vloga vzgoje in izobraževanja, zagotavljanje varnega in spodbudnega

okolja za optimalni razvoj posameznika, poučevanje, učenje, spremljanje napredka ter preverjanje in ocenjevanje znanja, profesionalni in karierni razvoj strokovnih in vodstvenih delavcev v vzgoji in izobraževanju, sistem ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti in vzgojno-izobraževalni sistem.

Poudarek na vzgoji in bralni pismenosti

S predlaganimi strateškimi cilji in ukrepi so med drugim opredelili zelene smeri razvoja vzgojno-izobraževalnega sistema. Tako so recimo poudarili krepitev vzgojnega delovanja vrtcev in šol. Uvedbo vzgojnega načrta, ki je zdaj obvezen le za osnovne šole, predlagajo tudi za predšolsko vzgojo in srednje šolstvo. Med cilji je tudi spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture, pri čemer se zdijo Janezu Vogrinu pomembni tudi kakovostni učbeniki in delovni zvezki. Meni namreč, da je skrajni čas, da se »nehama delati, da je edini kriterij pri učbenikih in delovnih

zvezkih privlačnost, število fotografij in pa barvitost posameznega gradiva«. Prizadevali naj bi si tudi za razvoj digitalne pismenosti – v 5. in 6. razredu osnovne šole bi uvedli predmet računalništvo, v drugih razredih osnovne šole pa bi vsebine računalništva in informatike vključevali v ostale predmete. Med cilji navajajo še

Predlagajo tudi preventivne programe za ozaveščeno in omejeno rabo vsebin digitalnega sveta in izobraževanje za kibernetično varnost.

krepitev kulturno-umetnostne vzgoje ter podporo psihosocialnemu razvoju ter socialnemu in čustvenemu učenju otrok in mladostnikov. Okrepiti želijo inkluzivno naravnost v šolah, zato med drugim predlagajo pripravo večstopenjskega modela podpore in pomoči, ki bi bil namenjen tako učencem

z učnimi kot tudi drugačnimi težavami. Za učence priseljence so predvideli obvezno dopolnilno izobraževanje učnega jezika.

Obvezen dodatni tuji jezik v osnovni šoli

V osnutku predloga nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja so predvideli tudi uvedbo obveznega brezplačnega programa eno leto pred vstopom v šolo. Ob tem bi vzpostavili namensko financiranje predšolske vzgoje v odnosu država – občina in določili najvišji prispevek, ki ga starši plačajo za vrtec. Podpirajo nacionalno preverjanje znanja v 3., 6. in 9. razredu osnovne šole za vse učence brez izjem, kot jih predvideva predlog novele zakona o osnovni šoli, dosežki nacionalnega preverjanja znanja iz učnega jezika in matematike pa bi se upoštevali kot eno izmed meril za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programih srednješolskega izobraževanja. Prav tako podpirajo

vedbo obveznega dodatnega tujega jezika v zadnjem triletju osnovne šole. Prav na slednje so se v prvih odzivih obregli tako v združenju ravnateljev in pomočnikov ravnateljev kot v Zvezi aktivov svetov staršev Slovenije, saj nasprotujejo uvedbi obveznega pouka drugega tujega jezika.

Osnutek v javni razpravi

Minister za vzgojo in izobraževanje Darjo Felda je napovedal, da bodo dokument preučili, ukrepe finančno ovrednotili in za predlagane rešitve pripravili akcijske načrte. »Predlagani ukrepi naslavlajo več deležnikov, med drugimi ministrstvo, fakultete, ki izobražujejo pedagoške delavce, javne zavode, vzgojno-izobraževalne zavode, strokovne in vodstvene delavce ter tudi starše,« je poudaril. V prihodnje bodo sledili regijski posveti s strokovno javnostjo, kjer bo prostor za razpravo in podajo pripomb na predlagane rešitve.

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme JANEZ FRELIH iz Železnikov.

Odprli enote intenzivne nege

1. stran

Včerašnje odprtje novih prostorov predstavlja pomembno pridobitev pri izboljšanju oskrbe pacientov z Gorenjskega, kar je med drugim poudarila tudi v. d. direktorice Petra Rupar. »Vesela sem, da smo se zbrali na današnjem odprtju novih intenzivnih enot. To je velik dosežek v razvoju Bolnišnice Jesenice in tudi pomembna pridobitev v zdravstveni oskrbi gorenjskih pacientov. Sama

Zadovoljstvo vseh zbranih

Dogodka se je udeležila tudi ministrica za zdravje Valentina Prevolnik Rupel. »Danes je v Splošni bolnišnici Jesenice izredno pomemben dan, saj praznujemo odprtje novih prostorov, ki bodo služili kot nov dom intenzivne medicine. Vemo, da je bila pot do novih prostorov zahtevna, z izgradnjo prizidka pa je zdaj zagotovljena koncentracija vseh intenzivnih enot bolnišnice in

Premier Golob in zdravstvena ministrica Valentina Prevolnik Rupel sta se z v. d. direktorice Petro Rupar in prim. Igorjem Rusom podala na ogled novih prostorov. / Foto: Nik Bertonec

V. d. direktorice Splošne bolnišnice Jesenice Petra Rupar: »Vesela sem, da smo se zbrali na današnjem odprtju novih intenzivnih enot. To je velik dosežek v razvoju bolnišnice Jesenice in tudi pomembna pridobitev v zdravstveni oskrbi gorenjskih pacientov.«

menim in verjamem, da je to tudi pomemben korak v naši skupni skrbi za izboljšanje zdravstvenega sistema in varnosti,« je poudarila Petra Rupar. V nadaljevanju je dodala, da so enote intenzivne nege srce zdravstvenega sistema in da skupaj s kritično infrastrukturo skrbijo za posameznike in so nujno potrebne.

približevanje standardov sodobne medicinske tehnologije. S tem je uresničena vizija boljšega in naprednejšega zdravstvenega varstva za paciente,« je poudarila. Tudi v. d. predstojnika internistične službe prim. Igor Rus, dr. med., je izrazil zadovoljstvo nad novo pridobitvijo. Kot je povedal, bosta v naslednjem dnevu ali dveh enoti

intenzivnih terapij tako kirurške kot internistične stroke začeli delovati v novih, sodobnih prostorih, kjer bo našla svoj prostor intenzivna medicina. »Gre za medicino, ki s pridobljenimi znanji in spretnostmi na vseh ravneh medicinske izobrazbe zagotavlja prepoznavanje in zdravljenje bolnikov z različnimi hudimi, a praviloma ozdravljivimi organskimi odpovedmi,« je poudaril in se ob tem zahvalil tudi vsem sodelavcem in sodelavkam.

Zgled dobre prakse

S pridobitvijo novih prostorov za intenzivno nego Splošna bolnišnica Jesenice po besedah v. d. direktorice Petre Rupar omogoča kritično bolnim poškodovancem in obolelim optimalne možnosti za zdravljenje, poudarila pa je tudi pomembnost urejenega in stimulativnega delovnega okolja za zaposlene. Pridobili so dodatne postelje za intenzivno nego in dodatni prostor. Splošna bolnišnica Jesenice ima tako zdaj v dveh etažah 12 postelj za intenzivno nego, vsaki postelji pa pripada bistveno več kvadratnih metrov. Šest postelj pripada internistični intenzivni negi, šest pa kirurški intenzivni negi. »Vesela sem, da nam je v zadnjih treh letih skupaj z investitorjem, izvajalcem in nami kot uporabnikom uspelo vzpostaviti pozitivno prakso, za katero verjamem, da je velikokrat v javnem sistemu ni, je pa taka, da se večina ljudi na njej lahko uči. Pozitivna praksa, kako lahko nekaj, če želimo in znamo, tudi storimo,« je še poudarila Petra Rupar.

Zaposleni Splošne bolnišnice Jesenice se že veselijo uporabe novih prostorov. / Foto: Nik Bertonec

Do kdaj še stavka zdravnikov

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Po podatkih ministrstva za zdravje in poročanju STA je v slovenskih bolnišnicah soglasja za nadurno delo med stavko zdravnikov in zobozdravnikov, ki jo vodi njihov stanovski sindikat Fides, skupaj umaknilo približno 33 odstotkov, v zdravstvenih domovih pa okoli 17 odstotkov zdravnikov. Preklici soglasij večinoma v veljavo stopijo v začetku marca, a vodstva zdravstvenih ustanov po navedbah ministrstva že preigravajo različne

scenarije ukrepov, ki bi lahko sledili. Glavni stavkovni odbor Fidesa je namreč konec januarja po pogajanjih z vladno stranjo, ki po njihovih besedih niso prinesla napredka, sklenil, da vodstvom zdravstvenih zavodov predajo preklice soglasij za nadurno delo. Predsednik sindikata Damjan Polh je takrat celo

Nekatere bolnišnice so medtem že napovedale, da bodo svojim zdravnikom, ki so umaknili soglasja za nadurno delo, preklicale soglasja za delo pri drugih izvajalcih.

podal oceno, da je soglasja umaknila več kot polovica vseh zdravnikov. Sindikat Fides je stavko začel že 15. januarja, trajala naj bi do preklica in vsaj

Informacije z obeh pogajalskih strani so bile v zadnjem tednu tudi skope, ker so se, tako so se dogovorili, odločili za medijski molk. Nekatere bolnišnice so medtem že napovedale, da bodo svojim zdravnikom, ki so umaknili soglasja za nadurno delo, preklicale soglasja za delo pri drugih izvajalcih. To pa skrbi direktorje zdravstvenih domov, saj nekateri specialisti iz bolnišnic občasno delajo tudi v zdravstvenih domovih, je prejšnji teden za STA opozorila ministrica za zdravje Valentina Prevolnik Rupel.

do včeraj do zaključka naše časopisne redakcije še ni bila končana. Kar že pomeni, da gre za najdaljšo stavko zdravnikov v zgodovini samostojne Slovenije.

K

KOMENTAR
ALENKA BRUN

Ljubezen gre skozi želodec

Danes je pustni torek, tik za vogalom pa že čaka valentinovo. Še dobro se nismo poslovili od krofov in krhkih flancatov, že nas mami-jo čokolade, cvetje in ljubezen.

Kaj sploh je ljubezen? Enkrat je znani gorenjski kuhar rekel, da je priprav govejih juh toliko, kot je gospodinj. Podobno je z ljubeznijo: vsak o njej razmišlja in jo občuti po svoje. Eni o njej pišejo knjige, drugi strokovne članke, tretji o njej predavajo, četrti jo živijo. Lahkotne pesmi jo opevajo kot jagode in čokolado, resnejše besedi ljubezen dodajajo globlje, bolj kompleksne pridevnike. Včasih jo mešamo z zaljubljenostjo in prijaznostjo. Lahko menimo, da jo nujno potrebujemo ali da je sploh ne potrebujemo; da je hrana za naše srce ali da je precenjena ...

In potem pride valentinovo, praznik ljubezni. Na 14. februar nas začnejo opozarjati s čokoladnimi srčki v trgovinah, takoj ko s polic pospravijo čokoladne miklavže, dedke mrake in božičke. Vsako leto pa se pojavljajo vprašanja, kaj na god sv. Valentina kupiti svojim najdražjim, kako izkazati ljubezen, naklonjenost partnerju, celo prijatelju.

V eni od anket, ki so jo nedavno v Heureka Group izpeljali v imenu ekipe Ceneje!, slovenske platforme za spletno nakupovanje, so ugotavljali, kako Slovenci praznujemo dan zaljubljenec, s kom ga najraje preživimo, kako pristopamo k

obdarovanju ... Rezultati ankete z 2054 sodelujočimi kažejo, da kar 84 odstotkov valentinovo praznuje s partnerjem, pri čemer anketa razkriva tudi alternativne načine praznovanja, pri katerih se je izkazalo, da bo pet odstotkov vprašanih ta dan preživel s svojim pasjim ljubljencem, trem odstotkom bo na valentinovo delala družbo mačka, sedem odstotkov vprašanih bo praznovalo s prijatelji, štiri odstotke pa bo na valentinovo samih.

V anketi se je 85 odstotkov vprašanih odločilo, da bodo najdražje obdarovali. Koliko denarja pa so pripravljene zapraviti za darila? Tretjina vprašanih med 20 in 40 evrov, četrtina med 40 in 100 evrov, prav toliko pa jih bo za obdarovanje namenilo manj kot 20 evrov. Le šest odstotkov vprašanih bo za darila namenilo več kot 200 evrov, kar kaže na raznolikost proračunov in sredstev, namenjenih obdarovanju za valentinovo.

Ker meni čas mineva izjemno hitro, komaj zaznam vse dogajanje ob valentinovem. Morda me pritegne kakšna posebna zgodba, edinstvena ideja. Opažam pa, da živimo v času, ko se bo ženska, ki za valentinovo prejme v dar lično zapakiran kilogram domačih oluščenih orehov, najverjetneje odzvala z nasmehom. Vsaka, ki rada peče, namreč ve, da je dobre orehe težko dobiti ter da lahko kilogram stane tudi več kot 15 evrov. Pa še izvirno darilo so.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Nika Toporiš, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

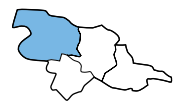
OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Jana Triller, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Dež ni pregnal maškar

Hruščanski karneval se je tokrat vrnil v osemdeseta. Godlarji so vedrili s pustno povorko na Primskovem, v Cerkljah in na osrednjem dogodku v domači občini. Kranj pa je oživil Krančkov festival.

N. T., A. J. D., S. Š.

Jesenice, Šenčur, Kranj – Vse od Hrušice pa do Čufarjevega trga je v soboto potekal pustni sprevod, ki ga ob finančni podpori Občine Jesenice že četrto leto zapored organizirajo člani Kulturno-športnega društva Hrušica. Tokratni karneval je bil vse, kar so obljubljali. Bil je disko, Top Gun, Košnikova gostilna, Podarim dobim, aerobika ... Vse, kar so bila ikonična osemdeseta, glavna tema letošnje povorke. V sprevodu je sodelovalo okoli trideset vozov, vsak s svojo tematiko, ter več kot

tristo sodelujočih s Hrušice in okoliških vasi. Kot je pojasnil Robert Črtalič, ki je bil glavni pobudnik obuditve Hruščanskega karnevala, katerega tradicija sicer sega že v leto 1937, se za čas pusta domačini zelo povežejo, aktivno sodelujejo in pripravljajo, da je sprevod takšen, kot so si ga zamislili. »Vloženih je bilo ogromno ur prostovoljnega dela in želimo si, da bi še nadaljevali to našo pustno tradicijo. Upam si trditi, da je največji karneval,« je dejal že pred sobotnim pustnim spektaklom. Zadovoljstvo nad dogodkom je pokazal tudi

jeseniški župan Peter Bohinec, ki je za čas pustnega rajanja predal županski ključ ter s tem tudi vse občinske probleme. »Upam, da boste kaj rešili,« je dejal pustnemu županu, ki pa mu je v zameno za občinsko oblast poklonil steklenico vode, ki je zadnje čase na Jesenicah večkrat primanjkuje.

Dež jih ni ustavil

Z mislijo, da dobra volja in smeh pomagata rešiti marsikatero težavo, so Godlarji na pustni soboto in nedeljo v svojem slogu potegnili črto pod dogajanje v preteklem letu. Na mobilni kliniki so ponazorili razmere v zdravstvu, s cigani pokazali navdušenje nad prenosnimi računalniki, še bolj zadovoljna je bila Mafia, ki je razkrila, da se v Sloveniji počuti kot v raji: »Če je kaj pri vas organizirano, je zagotovo kriminal.« Gostujoča skupina »holcarjev« iz Preddvora je v pogovoru s povezovalcem zgodb Francem Pestnikom Podokničarjem, ki je imel tokrat podobo legendarnega Rifleta iz oddaje Podarim dobim, jasno in glasno povedala, kaj si misli o prepovedi kurjenja z drvmi. »V Ljubljani so bolj bukovi kot cela naša gmajna. Že od nekdaj se grejemo na drva in še naprej se bomo,« so bili odločni.

V pustni povorki je v spremstvu Tine Gaber dobil mesto tudi premier Robert Golob, ponosen, da je v Slovenijo pripeljal svobodo; v rdeči katrci so obiskovalci lahko prepoznali bivšega predsednika Boruta Pahorja, na enem izmed večjih vozov so Godlarji zaznamovali 40. obletnico zimskih olimpijskih iger v Sarajevu – tudi s spustom Jureta Franka po beli strmini. Čarovnice, na čelu s Hertso, so kuhale čaj za srečo, razigrano

S hruško na čelu je krenil sprevod od Hrušice do Čufarjevega trga. / Foto: Nik Bertonec

Kot se za osemdeseta leta spodobi, ni manjkal niti spomin na Jureta Franka in slavne olimpijske igre. / Foto: Nik Bertonec

Na Krančkovem festivalu smo lahko videli vrsto izvirnih skupinskih mask. / Foto: Primož Pičulin

Ladja z gusarji in Petrom Panom v središču Šenčurja / Foto: Gorazd Kavčič

Po kranjskih ulicah se je razlegal tudi trušč kurentov oziroma korantov iz Rogoznice. / Foto: Primož Pičulin

V povorki Godlarjev je bila tudi humanoidna androidka – kolesarka šenčurska Pogica. / Foto: Gorazd Kavčič

vzdušje so s svojimi vragolijami stopnjevali klovni in mojstra iz risanke A je to, manjkali niso niti drugi risani junaki, gusarji, Barbie in Ken, odmevala je glasba iz Briljantine ... V predstavitev izbranih tem, skupno 24, je bilo vključenih okoli 250 ljudi. Če ne bi bilo deževno, bi se jim pridružila še skupina iz Vodice, je povedal predsednik Društva Godlarji Robert Vehovec, kljub izzivu, ki so ga krojili sivi oblaki, zadovoljen z izvedbo 34. pustne povorke. Kot je priznal, so bili v soboto prijetno presenečeni, saj obisk povorke pred Mercatorjevim centrom na Primskovem ni bil skoraj nič manjši kot lani,

v Cerkljah po njihovi oceni celo večji, predvsem pa jih veselijo pozitivni odzivi.

Osrednjemu dogodku Godlarjev na pustno nedeljo v centru Šenčurja, kjer so obiskovalci morali odpreti dežnike, danes ob 18. uri sledi še pokop pusta v prostorišnih družtvu.

Maske napolnile tudi Kranj

Tudi staro mestno jedro Kranja so na pustno soboto napolnile maske vseh vrst in starosti, ki so se na Krančkovem karnevalu lahko zabavale na dveh prizoriščih. Na Glavnem trgu so za veselo razpoloženje poskrbeli Čarovnik Grega, DJ Seba in

Dejan Dogaja, na trgu pred Prešernovim gledališčem pa je za glasbeni program poskrbel harmonikarski orkester glasbene šole Bučar. Mesto so obiskali kurenti in orači iz Rogoznice; kurenti so z glasnim zvonjenjem odganjali zimo, od oračev pa si lahko obetamo dobro letino. Dogajanje so popestrile tudi kranjske maskote Kranček, Krančica, Čebela in Mamut, s katerimi so se predvsem otroci vneto pozdravljali in fotografirali. Za tiste, ki so želeli spomin na letošnje pustno rajanje v Kranju ovekoveti tudi s fotografijo, so postavili Fotokotiček. Dan se je končal s pustno nočjo za otroke v Stolpu Pungert.

Prometni izzivi Pokljuke

Na Občini Bohinj je potekala dvanajsta koordinacija županov Zgornje Gorenjske. Debata se je usmerjala predvsem na problematiko prometa in parkiranja na območju Pokljuke in učinkovitosti inšpekcijskega nadzora.

NIKA TOPORIŠ

Bohinjska Bistrica – Zadnja koordinacija županov Zgornje Gorenjske je potekala predvsem v luči problemov prometa na območju Pokljuke ter inšpekcijskega nadzora. Kot je pojasnil bohinjski župan Jože Sodja, je situacija s prometnim režimom Pokljuke vse prej kot rožnata. »Preučili smo podatke delovne skupine, ki obravnava reševanje tega problema. Vesel sem, da se tudi druge občine ukvarjajo s problemom zaščite narave in varnega ter sonaravnega doživetja ljudi. In pa da se vse občine, ne le Občina Bohinj, ukvarjajo s tem, kako tudi domačim ljudem, prebivalcem, zagotovimo varno in kvalitetno življenje, kljub veliki količini turistov,« je dejal Sodja.

Izzivi poključkega prometnega režima

Aleš Zdešar, vodja oddelka za prostor TNP, je povedal, da so na koordinaciji predstavili ukrepe umiranja prometa na Pokljuki, predvsem tiste, ki so jih izvajali v okviru projekta Vrh Julijcev. »Gre predvsem za umiritev hitrosti na cesti Mrzli Studenec–Rudno

Prometna situacija na Pokljuki je po mnenju zbranih vse prej kot rožnata. Rešitve bodo nujno potrebne za dobrobit narave in tudi ljudi. Fotografija je simbolična. / Foto: Tina Dokl

polje in ukrepe glede zapiranja gozdnih cest,« je dejal Zdešar in opozoril na potrebo po celostnem urejanju prometa. Med ukrepi so ureditev parkirišč, usklajevanje parkirnih režimov, najti pa bo treba tudi rešitev za zastavitev prometa, ko so parkirišča polna. »Najbolj ambiciozen scenarij pa govori o tem, da bi promet urejali z zapornicami in prevoze izvajali s shuttle busi,« je pojasnil Zdešar.

Bolj učinkovit nadzor

V nadaljevanju so se posvetili tudi inšpekcijskim službam in spremembam

Zakona o varstvu javnega reda in miru. Gregor Jarkovič, vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva Jesenice, je pojasnil, da so ponovno govorili o problematiki nedovoljenega kampiranja. »Na podlagi ugotovitev s terena se kaže, da je črno kampiranje v naravnem okolju problematično. Na ministrstvu za notranje zadeve je bila ustanovljena delovna skupina, ki se je lotila področij, kjer se bo zakon spreminjal. Sam računam, da bo ta zakon šel čim prej v nadaljnjo obravnavo in rešil problematiko,« je pojasnil. V nadaljevanju so spregovorili

tudi o inšpekcijskem nadzoru. Po besedah Jarkoviča je ta neučinkovit, saj se zaradi postopkovne zakonodaje postopki vlečejo več kot leto dni, celo več kot dve, tri leta. »Vemo, da so turistične občine izredno obremenjene z interesi, kar povzroča zelo očitno degradacijo naravnega okolja, degradacijo prostora, in pogreša se učinkovit nadzor inšpekcijskih služb, predvsem gradbene inšpekcije. Vsekakor je v prvi vrsti država tista, ki predlaga spremembe zakonodaje, ki bi inšpekcijskim službam omogočale bolj učinkovito izvajanje ukrepov,« je dejal.

Do zdravnika na Jesenicah z aplikacijo

URŠKA PETERNEL

Jesenice – V Zdravstvenem domu Jesenice so z včerajšnjim dnevom ukunili komunikacijo po elektronski pošti v ambulantah družinske medicine. Ta odslej poteka po aplikaciji DoZdravnika. Kot so sporočili, aplikacija omogoča naročanje zdravil, napatnic, urejanje bolniškega dopusta ali komunikacijo z ambulanto izbranega zdravnika. Kot poudarjajo, je registracija na spletnem

naslovu www.dozdravnika.si enostavna. Aplikacija pa omogoča tudi, da pacient na svojem uporabniškem imenu doda svojca, ki ni samostojen pri uporabi elektronskih naprav, in preko svojega uporabniškega imena zanj naroča zdravila, napatnice ... Še vedno pa obstaja tudi možnost telefonskega kontakta preko Zdravstvenoadministrativnega centra, osebne kontakta v ambulanti izbranega zdravnika ter po klasični pošti, so še zapisali.

Pet novih svetilk

NIKA TOPORIŠ

Bled – Občina Bled se je na območju od Mlinega do Sela odločila za postavitev petih novih svetilk javne razsvetljave. »Vas Selo je umaknjena od Bleda, Ribnega in Mlinega in nima niti ene varne poti do doma. Podali smo se v postavitev petih svetilk na območju od Mlinega do Sela. Gre za odgovor na dolgoletne pobude prebivalcev Sela in verjamem, da bodo potem Selani in turisti lahko varno prehajali Mlinsko polje,« je pojasnil blejski župan

Anton Mežan. Ob tem je poudaril tudi, da spoštuje mnenje nekaterih, ki se s tem ne strinjajo in pravijo, da gre za svetlobno onesnaževanje, vendar sam meni, da mora kot župan zagotavljati ravnostanje med varnostjo, zdravo kmečko pametjo in svetlobnim onesnaževanjem. »Številne pobude so bile izražene in odločil sem se za pet svetilk, ki onesnažujejo precej manj kot marsikatera stavba na Bledu, ki je osvetljena celo noč,« je še dejal in dodal, da popolna zapora ceste za postavitev ne bo potrebna.

Na Rupi začeli graditi kanalizacijo

Kranj – Komunala Kranj je včeraj začela gradnjo druge faze javne kanalizacije in vodovoda med Rupo in Partizansko cesto v Kranju. Gradnja bo do predvidoma konca aprila potekala na odseku ceste Rupa, ki je označen s prometnim znakom slepa ulica in vključuje hišne številke 4a–14. Cesta bo v času gradnje popolnoma zaprta. Dostopi do objektov bodo večinoma urejeni, vendar so možne občasne motnje, sporočajo z Mestne občine Kranj.

Počastili kulturo in nagrajenca

Priznanje za kulturno udejstvovanje na Jesenicah je šlo tokrat v roke Mojce Čebulj in Antona Justina, zbrane pa je nagovorila Štefanija Muhar.

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – V sodelovanju Zveze kulturnih društev (ZKD) Jesenice, jeseniške območne izpostave Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti ter Gledališča Toneta Čufarja je ob kulturnem prazniku na Jesenicah potekala osrednja občinska slovesnost ter podelitev priznanj ZKD Jesenice za leto 2023. Prireditev je potekala v jeseniškem gledališču, slavnostni govor pa je pripadel Štefaniji Muhar. »Pogosto slišimo, da sta identiteta in obstoj našega naroda utemeljena na kulturi. Res je kultura osebna izkaznica našega naroda, kar še zdaleč ne velja za veliko svetovnih jezikov. Zato ni čudno, da je Prešernov dan naš praznik, in to državni praznik. Po svoje pa mi je malo žal, da se pogosto sprevrže v površinska

Anton Justin in Mojca Čebulj, prejemnika priznanj ZKD Jesenice / Foto: Nik Bertonec

romanja v Vrbo, muzeje in spominske hiše ... Že naslednji dan pa ta naval kulture usahne,« je med drugim poudarila. Prireditev je potekala tudi v znamenju

podelitve priznanj ZKD Jesenice. Priznanji sta prejela zborovodkinja Mojca Čebulj ter predsednik Pihalnega orkestra Jesenice - Kranjska Gora Anton

Justin, slovesnost pa so obogatili Poljanski orgličarji, Lojze Ropret in Ženski pevski zbor Mavrica ter Pihalni orkester Jesenice - Kranjska Gora.

VRTEC RADOVLJICA
Kranjska cesta 13, 4240 RADOVLJICA
Tel.: 04/53 25 720
E-pošta: uprava@vrtec-radovljica.si
E-naslov: www.vrtec-radovljica.si

**VRTEC RADOVLJICA VABI
K VPISU OTROK
V VRTEC RADOVLJIŠKE OBČINE ZA ŠOLSKO LETO
2024/2025.**

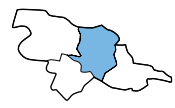
**VPIS v vrtec bo potekal od ponedeljka, 12. 2. 2024,
do petka, 23. 2. 2024.**

Izpolnjene in podpisane vloge lahko:

- oddate osebno ali v nabiralnik na Kranjski cesti 13 v Radovljici (prvo nadstropje),
- pošljete po pošti na naslov Uprava Vrtca Radovljica, Kranjska cesta 13, 4240 Radovljica,
- pošljete po e-pošti na svetovalna.vpis@vrtec-radovljica.si.

Za novo šolsko leto, to je s 1. 9. 2024, sta razpisana naslednja programa:
• DNEVNI PROGRAM za otroke do 3. leta starosti, ki traja od 6 do 9 ur;
• DNEVNI PROGRAM za otroke od 3. leta starosti dalje, ki traja od 6 do 9 ur.

Dodatne informacije so na voljo na spletni strani vrtca www.vrtec-radovljica.si, na tel. št. 04/53 25 729 (vsak dan od 7. do 15. ure) ali po e-pošti na svetovalna.vpis@vrtec-radovljica.si.

KRATKE NOVICE

Sanacija kulturne
dvorane

Cerklje – Po uničujočih poplavih je v Kulturnem domu Ignacija Borštnika proti koncu lanskega leta stekla obnova prostorov, v katerih se srečujejo in pripravljajo na nastope člani domačih kulturnih društev. Ta del objekta je po besedah župana Franca Čebulja saniran, zdaj je na vrsti dvorana, v kateri je treba opraviti celovito prenovo, od tal, sten in stropa do opreme, vključno z napeljavo, odrom in garderobami. Občina se je glede na raznolikost del in možnost, ki jo pri odpravljanju posledic poplav dopušča zakonodaja, odločila za zbiranje ponudb s pogajanjem. Cilj je, da bodo v dvorani čim prej spet lahko potekale prireditve, je dodal župan.

Pustovanje s Piko
Nogavičko

Železniki – V kulturnem domu v Železnikih bo danes ob 16. uri Pustovanje s Piko Nogavičko, ki ga prireja Javni zavod Ratitovec in KUD France Koblar v sodelovanju z Občino in Osnovno šolo Železniki. Vstop bo prost.

Končno začeli graditi prizidek

Na Osnovni šoli Helene Puhar v Kranju, ki že več let poka po šivih, so vendarle dočakali začetek gradnje prizidka. Zaradi prostorske stiske trenutno pouk poteka tudi v najetih prostorih.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Skoraj dve leti po pridobitvi pravomočne gradbenega dovoljenja (aprila 2022) je vendarle na vrsti tudi izvedba težko pričakovanega projekta dozidave, nadzidave in rekonstrukcije Osnovne šole (OŠ) Helene Puhar v Kranju. Kot so sporočili z Mestne občine Kranj, ima izvajalec del, podjetje IMP Ljubljana, v skladu z januarja podpisano pogodbo šestnajst mesecev časa za dokončanje del, tj. do maja prihodnje leto. Vrednost del je okoli 1,67 milijona evrov, vrednost opreme pa še dodatnih 105 tisoč evrov.

»Objekt OŠ Helene Puhar za šolanje vseh otrok s posebnimi potrebami in različnimi motnjami v razvoju, ki prihajajo tudi iz sosednjih občin, prostorsko ne zadošča več. Zato smo v MOK morali poiskatičasne rešitve in najemati prostore izven

objekta šole, vzporedno pa smo vodili vse potrebne postopke za dozidavo osnovne šole.« je ob začetku del poudaril kranjski župan Matjaž Rakovec. »Zadovoljen sem, da bomo z izgradnjo prizidka odpravili težave s

Število vpisanih otrok, ki potrebujejo prilagojen učni program, se je v zadnjih letih zvišalo za več kot 30 odstotkov.

pomanjkanjem primernih učilnic in drugih prostorov in da bosta organizacija pouka ter pouk lahko ponovno stekla nemoteno,« je dodal.

Dograditev šole zagotovo najtežje pričakujejo zaposleni, učenci in starši. Po besedah ravnatelja OŠ Helene Puhar Janeza Cudermana se je namreč število vpisanih otrok, ki potrebujejo prilagojen učni program, v zadnjih letih zvišalo za več kot

Prizidek k OŠ Helene Puhar v Kranju bodo predvidoma zgradili do maja 2025. / Foto: Gorazd Kavčič

30 odstotkov. »V letošnjem šolskem letu je v našo šolo vpisanih 161 učencev. Vseh oddelkov je trenutno 25, kar je osem več kot v šolskem letu 2020/2021. Zaradi vedno večjega vpisa smo imeli

zadnja leta veliko težav s prostorsko stisko in posledično organizacijo ter izvedbo pouka,« je povedal.

Z izvedenim projektom bo šola pridobila dodatni prostor za zbornico, štiri

nove učilnice, tri kabine, večnamenski prostor in sanitarije. V pritličju bodo uredili tudi raven nadstrešek, ki bo služil kot terasa, ki bo dostopna iz treh učilnic v prvem nadstropju.

Kljub toplemu vremenu je bila podlaga trda

Društvo Rovtarji je v soboto na snežni zaplati pod Škofjeloškim gradom pripravilo že 24. Mednarodno tekmovanje v smučanju po starem. Po hribu se je s staro opremo spustilo štirideset pogumnih udeležencev.

KLARA MRAK

Škofja Loka – »Tudi oblaki so sodelovali z nami,« se je po tekmovanju v smučanju po starem oddahnilo predsedniku Društva Rovtarji Branetu Tavčarju. »Prijavljenih je bilo šestdeset tekmovalcev, tekmovalo jih je štirideset. Proga je bila glede na temperature neverjetno trda, kljub dežju se ni omehčala, tako da nekateri niso upali startati.« Ob 10. uri je izpred Sokolskega doma proti Cankarjevemu trgu krenila slavnostna povorka udeležencev, na čelu katere je bil Mestni pihalni orkester. Na Cankarjevem trgu sta udeležence pozdravila župan Tine Radinja in Brane Tavčar, za glasbo in ples pa so poskrbeli Suha špaga in Folklorna skupina Sovodenj. Povorko udeležencev so nato na Mestnem trgu pozdravile številne maškare, ki so se skupaj z njim odpravile do grajskega hriba, kjer je potekalo tekmovanje. Dobre volje ni manjkalo tako

Kot vsako leto je slavnostna parada pred tekmovanjem v mesto prinesla dobro razpoloženje. / Foto: Klara Mrak

Najstarejši član Društva Rovtarji Miha Dolžan iz Zvirč pri Trziču / Foto: Klara Mrak

med gledalci kot udeleženci, vsem pogumnim, ki so se spustili po hribu v stari opremi, lahko samo čestitam. »Posebno vesel sem, da so nam 18 kompletov medalj izdelali učenci Osnovne šole Jela Janežiča,« je poudaril Tavčar, ki se zahvaljuje občini, Zavodu za šport Škofja Loka, gorskim reševalcem, AMD Škofja Loka, nujni medicinski pomoči in vsem, ki so sodelovali pri tem, da je prireditev tudi tokrat uspela.

ZIMA NA GOLDECKU

GOLDECK - GORA ZA ŠPORT

- 25 km odlično pripravljenih in zelo širokih smučarskih prog vseh težavnostnih stopenj, obilo sonca, zelo malo vetra
- Najmodernejša žičnice na avstrijskem Koroškem
- OTROŠKA DEŽELA - 30.000 m² vadbenih površin tik ob zgornji postaji vzpenjače "Goldeckbahn", gorska kočica SEEHÜTTE Goldeck
- MILLET RISE UP - proga za turno smučanje s parkom za trening LVS

NEPOSREDNO OB SPODNJI POSTAJI
VZPENJAČE

- Šola smučanja, izposoja in servis smučí
- Prostori in moderen SKIDEPOT
- Goldeck LOUNGE - kavarna/bar
- BREZPLAČNO parkirišče

TAKO NAS BOSTE NAŠLI

5 km od izvoza z avtoceste A10 Tauernautobahn Spittal Ost. Samo 40 minut | 65 km od Karavanškega predora.

SPLETNA TRGOVINA

Smučarsko vozovnico lahko kupite tudi v spletni trgovini. Kartico Key-Card lahko vsakič znova napolnite preko spleta. Ob vsakem ponovnem polnjenju kartice vam odobrimo tudi popust (RELOADBONUS).

www.sportberg-goldeck.com

GOLDECK
MEIN SPORTBERG
SPITTAL/ORAU | KÄRNTEN | WWW.SPORTBERG-GOLDECK.COM

Osemdeset let od ustrelitve talcev

Minilo je osemdeset let od tragične smrti talcev za Kamnitnikom. Kljub dežju se jim je prišlo minuli petek popoldne k spomeniku poklonit veliko ljudi.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Občina Škofja Loka in Združenje borcev za vrednote NOB sta v petek pri spomeniku za Kamnitnikom pripravila tradicionalno slovesnost v spomin petdesetim ustreljenim talcem. Slavnostni govornik je bil dr. Tomaž Čas, predsednik Zveze policijskih veteranskih

društev Sever. »Prebivalci Gorenjske in zlasti Škofje Loke ne boste in ne bodo nikoli pozabili 9. februarja 1944, ko so Nemci kot talce ustrelili petdeset zavednih Slovencev, pripadnikov in sodelavcev narodnoosvobodilnega boja. To je bil in je najbolj črni dan v zgodovini Škofje Loke in ostal je kot spomin na dan žrtvovanja

talcev za svobodo slovenskega naroda.« Kot je spomnil dr. Čas, je bila neposredni povod za to dejanje usmritev pripadnika nemške enote SS, ki ga je v akciji sredi Škofje Loke 7. februarja 1944 zvečer ustrelila partizanska varnostna grupa škofjeloškega območja. Nemci so med aretiranimi Ločani izbrali 19 talcev, njim so

priključili tudi tiste, ki so bili izbrani in pripeljani iz zaporov v Begunjah. Tako so petdeset izbranih talcev s tovornjakom odpeljali v vojašnico Škofja Loka, od tam pa za Kamnitnik. »... kjer so Nemci izvedli ta grozoviti zločin, ki ne sme iti v pozabo,« je v nagovoru med drugim poudaril slavnostni govornik.

Predsednik Zveze policijskih veteranskih društev Sever je spomnil tudi na praznovanje Prešernovega dne, ki ga najbolj simbolizira slovenska himna: Živé naj vsi naródi, ki hrepené dočakat dan, da koder sonce hodi, prepír iz svéta bo pregnan, da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak! »Te izjemne vsebine himne bi se morali zavedati vsi Slovenci, še bolj pa politiki, ne le doma, temveč na vseh uradnih obiskih tujih državljanov doma in v tujini. Njim – predvsem pa agresorjem – je treba prevesti in povedati, da imamo v himni, ki

Slavnostni govornik je bil dr. Tomaž Čas, predsednik Zveze policijskih veteranskih društev Sever. / Foto: Primož Pičulin

Ustreljenim talcem se je s polaganjem venca poklonil tudi škofjeloški župan Tine Radinja.

/ Foto: Primož Pičulin

je najpomembnejši simbol naše enotnosti, samostojnosti, suverenosti in državnosti, besedilo, ki nas in ves svet opozarja, naj žive vsi narodi in da je treba s sveta pregnati prepír in ustaviti vse vojne konflikte v svetu, ki jih je več kot petdeset. In slovenski politiki ne morejo mimo tega, še manj pa čakati na skupne izjave in poteze

Evropske unije oziroma Organizacije združenih narodov,« je pozval v svojem nagovoru dr. Tomaž Čas.

V kulturnem programu so sodelovali Mestni pihalni orkester Škofja Loka, pevec Anton Habjan in harmonikar Jernej Jemc, televizijska voditeljica Monika Tavčar in igralec Loškega odra Bojan Trampuš.

Nove turistične table

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Medvode – V občinah Vodice, Mengeš, Trzin in Medvode se kolesarji, pohodniki in drugi obiskovalci lahko ustavijo ob novih informacijskih tablah s panoramskimi zemljevidi, na katerih so označene kolesarske in pohodniške poti, naravne in kulturne znamenitosti, gostišča, prenočišča, ponudniki domačih proizvodov in druge zanimive točke. Dodane so slike in krajši opisi nekaterih znamenitosti, posebnost pa je, da so na tablah tudi QR kode, ki vodijo do mobilne aplikacije z dodatnimi informacijami o turistični ponudbi, poleg tega je na hrbtici strani prikaz območja Lokalne akcijske skupine (LAS) Za mesto in vas, ki povezuje omenjene občine ter Komendo in Domžale.

Pred štirimi leti so skupaj vzpostavile spletni portal odmestadovasi.si, ki obvešča o prepoznavnih točkah v posameznih občinah,

V občini Medvode so novi tabli postavili v bližini športne dvorane in osnovne šole (na sliki) ter na Golem Brdu.

/ Foto: Peter Košenina

med katerimi so na primer Zbiljsko jezero, smledniški Stari grad s Kalvarijo, Šinkov Turn, cerkev sv. Tilna v Repnjah, grad Jablje, Mengeška kočica na Gobavici ... Sledila je izdelava mobilne aplikacije, novost pa je rezultat projekta Table Panorama App, ki so ga po uspešni prijavi na razpis LAS začeli izvajati lansko pomlad.

S sofinanciranjem iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja so postavili 19 tabel, od tega devet v občini Vodice, pet v Mengšu, tri v Trzinu in dve v Medvodah. S prepletom analognega in digitalnega želijo navdušiti za raziskovanje krajev v domačem okolju in privabiti nove skupine obiskovalcev, predvsem mlajšo populacijo.

Gorniški filmi v Radovljici

Radovljica – V sklopu Festivala gorniškega filma bodo filmske projekcije potekale tudi v Kinu Radolca v Radovljici. Prva bo drevi ob 18.

uri s sklopom treh kratkih filmov Divje lepote, Skupaj za rise in Darovi čakanja. Jutri, v sredo, bo ob 18. uri Rožle Bregar pripravil predavanje z

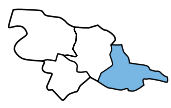
naslovom Islandija: moj drugi dom, ob 20. uri pa bo na ogled film Viharnik z roba. V četrtek bosta na ogled filma Mongolija: Dolina medvedov in Pajek v Patagoniji. V petek in soboto pa bodo predvajali nagrajene filme.

BINGO
vsak dan ob 21.00

V teh dneh tudi:

- ABBA MIA!**
Abba Tribute Band
tematski glasbeni večer
16. 2. 2024 // 21.30 – 23.30
- Hišni ansambel Avsenik**
narodno-zabavni glasbeni večer
17. 2. 2024 // 21.30 – 23.30

KORONA
RESORT & ENTERTAINMENT
hit universe of fun
www.korona-kranjskagora.com

Iščejo rešitve za dupliške gasilce

V Kamniku iščejo rešitve za prostorsko stisko dupliških gasilcev. Lani so že odkupili del zemljišč v okolici gasilskega doma, preostanek pa jih nameravajo letos.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Med 13 prostovoljnimi gasilskimi društvi, ki delujejo v kamniški občini, je tudi dupliško, ki ima gasilski dom v strnjemem naselju, že vrsto let pa se srečujejo s prostorsko stisko. Zaradi tega so že pred leti vzniknile različne ideje o preselitvi prostorov društva. Ena od možnosti je predvidevala celo idejo, da bi na območju za današnjim nakupovalnim središčem Supernova uredili objekt, ki bi ga skupaj uporabljali tako kamniški gorski reševalci kot tudi gasilci PGD Duplića. Kasneje se je sicer izkazalo, da prostori zaradi težje dostopnosti niso primerne za nobeno od obeh pomembnih dejavnosti, ki ju opravljata društvi. Reševalci so prostore dobili na severnem delu območja nekdanje smodnišnice, problematiko dupliških gasilcev pa bodo urejali na sedanji lokaciji na

Ljubljanski cesti, kjer že stoji gasilski dom.

V ta namen je Občina Kamnik že lani odkupila polovični delež na treh sosednjih parcelah, preostanek pa je za odkup predviden v letošnjem letu. Gre za tri parcele v izmeri 24, 220 in 789 kvadratnih metrov, skupaj torej dobrih tisoč kvadratnih metrov zemljišč, na enem izmed njih pa stoji tudi stanovanjska stavba.

Podrobnosti o reševanju prostorske stiske gasilcev sicer še niso znanje. Kot so nam povedali na kamniški občinski upravi, rešitve iščejo v sodelovanju s tamkajšnjimi gasilci. »Za realizacijo pa je treba sprejeti spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta za to območje, potem sledi priprava idejne zasnove novega objekta,« pojasnjujejo in dodajajo, da se sprejetja tega pomembnega prostorskega dokumenta nadejajo še letos.

Obnova stolpičev

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Na gradu Zaprice v Kamniku poteka sanacija obeh grajskih stolpičev. Zamenjali so že streho in leseno strešno konstrukcijo ter druge elemente, uredili pa so tudi drenažo. Na vzhodnem stolpiču so pred zimo nato že začeli obnavljati fasado. Dela bodo

nadaljevali, ko bodo vremenski pogoji to dovoljevali. V obeh stolpičih bodo rekonstruirali tudi opečnat tlak ter izdelali dekorativne zaključke na strehah. Investicija, ki jo v celoti financira Občina Kamnik, saj pri kandidaturi za sredstva ministrstva za kulturo niso bili uspešni, znaša dobrih 88 tisoč evrov z DDV.

Podelili tri priznanja

Občina Medvode je ob kulturnem prazniku podelila priznanja za delovanje in dosežke na kulturno-umetniškem področju.

ANA JAGODIČ DOŽAN

Medvode – Najvišje priznanje je prejela Breda Rovšek, mentorica lutkovnih skupin v KUD Smlednik in KUD Pirniče, ki se, kot so pojasnili v obrazložitvi pletenice za življenjsko delo, dolgoletno srčno in predano udejstvuje na gledališkem in lutkovnem področju v občini Medvode in širše. »Zaradi Brede Rovšek je čudoviti svet gledališke igre in polje neskončne domišljije spoznalo na stotine otrok

in mladih. Poleg tega je bila vse od 80. let prejšnjega stoletja dalje in še vedno je tako ali drugače aktivna na odrskih deskah v medvoški občini pa tudi po vsej Sloveniji in v zamejstvu,« so med drugim poudarili. Od upokojitve – poklicno pot je spisal kot učiteljica in vzgojiteljica v Osnovni šoli Trboje in Vzgojno-izobraževalnem zavodu Frana Milčinskega Smlednik – je aktivna predvsem na lutkovnem področju, s tem da lutke izdeluje sama.

Tistim, bodisi posameznikom, skupinam ali organizacijam, ki so pomembno zaznamovali kulturno-umetniško ustvarjanje v preteklem letu, podeljujejo pletenice za posebne dosežke. Letos sta se prejemnikom pridružila Jure Žavbi in Ana Veber. Prvi je priznanje prejel za izjemno umetniško delo in pogumno odpiranje tabuizirane tematike spolno zaznamovanega nasilja skozi projekte iz neskončnega cikla predstav

V Kamniku začenjajo Maistrovo leto

Letošnje leto je posvečeno generalu Rudolfu Maistru. Zelo pester program prireditev so ob tej priložnosti oblikovali tudi v njegovem rodnem Kamniku.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Vlada je leto 2024 razglasila za Maistrovo leto, kar bodo še posebno slovesno počastili v Kamniku. Kot so na predstavitvi programa v Maistrovi rojstni hiši na Šutni povedali organizatorji, se bo skozi vse leto zvrstilo okoli štirideset različnih prireditev, posvečenih njegovemu spominu.

Prvi večji dogodek v Maistrovem letu bo slavnostna akademija, ki jo pripravljajo 16. aprila. Poleg najpomembnejših obletnic, 150. obletnice rojstva in 90. obletnice smrti, bo namreč dan prej minilo natanko sto let, odkar so Maistru v Kamniku podelili naziv častnega občana. »Slavnostna akademija je zasnovana kot preplet kronološko umeščenih najpomembnejših delov iz Maistrovega življenja. Na podlagi arhivskih gradiv ga bomo predstavili z različnih zornih kotov; kot drznega vojaka, vizionarskega politika in tudi diplomata ter občutljivega esteta,« je povedal Jože Berlec, predsednik Društva general Maister, ki načeljuje tudi interdisciplinarni komisiji, ki se je v Kamniku oblikovala prav za namen priprave programa prireditev.

Trije večji in kopica manjših dogodkov

Med pomembnimi dogodki je Berlec omenil tudi koncert uglasbenih Maistrovih pesmi, ki bo potekal 14.

Pester nabor dogodkov so predstavili župan Matej Slapar, vodja Maistrove rojstne hiše Alenka Juvan ter Jože Berlec, predsednik Društva general Maister Kamnik. / Foto: Aleš Senožetnik

junija v atriju mekinjskega samostana, na njem pa bodo sodelovali vsi pevski zbori iz kamniške občine. V Maistrovem rojstnem mestu pa bo 22. novembra potekala tudi državna proslava ob dnevu Rudolfa Maistra.

Pri pripravi dogodkov sodelujejo praktično vsi kamniški javni zavodi, šole ter številna društva. Poleg različnih manjših dogodkov pa velja omeniti predstavitev slikanice Rudolf in Vojko ali kako je Maister v 47 minutah ubranil Maribor, potujočo razstavo o Maistrovem delu, na kamniški gimnaziji in srednji šoli bodo pripravili radijsko oddajo o Maistru ter video, knjižnica bo organizirala Maistrovo literarno transverzalo, organiziran bo tudi Maistrov pohod in tek.

Različni dogodki bodo potekali tudi v njegovi rojstni

hiši, ki pod okriljem Medobčinskega muzeja Kamnik deluje od leta 2013. Poleg pe-

poudaril tudi njegovo ključno vlogo v procesu pridobivanja lastne države.

»Kamnik je našemu rojaku prvi dal veljavo, potem ko smo mu leta 1970 tu postavili prvi spomenik, prav tako na njegov rojstni dan praznujemo občinski praznik.« (župan Matej Slapar)

tih Maistrovih večerov – na enem bo gost njegov vnuk Boris Maister – bodo konec marca pripravili novo razstavo z naslovom Maister in rodni Kamnik.

Ne le general, tudi intelektualec

»Kamnik je našemu rojaku prvi dal veljavo, potem ko smo mu leta 1970 tu postavili prvi spomenik, prav tako na njegov rojstni dan praznujemo občinski praznik,« je na pomen, ki ga ima Maister za Kamnik, spomnil župan Matej Slapar, ki je

Da pa Rudolf Maister ni zgolj vojaška osebnost, temveč tudi pesnik in intelektualec, je posebej omenila vodja Maistrove rojstne hiše Alenka Juvan. »Pomembno je, s kom vse se je družil, v kakšne kroge je sodil. Z Otonom Župančičem sta bila prijatelja do smrti, prijatelj s Kettejem, Izidorjem Cankarjem, bil je prijatelj Ivana Hribarja, znanega ljubljanskega župana. Iz ohranjene korespondence se vidi, da je sodil v samo družbeno smetano, takratno elito,« je povedala.

Prejemniki letošnjih priznanj Občine Medvode na področju kulture: Jure Žavbi, Breda Rovšek (za življenjsko delo) in Ana Veber / Foto: Peter Košenina

KRIK, ki ga je zasnoval s svojim umetniškim kolektivom Reaktor; Ana Veber, vodja dramske sekcije KUD Oton Župančič Sora,

pa za izjemno ustvarjalno delo, inovativnost, povezovalnost, razvoj ter uspešno vodenje sekcije pri projektih Vesna in Alo, alo,

Na osrednji občinski slovesnosti v počastitev praznika je priznanja podelila tudi Občinska kulturna zveza Medvode.

Dobrota iz zakladnice zaščitene okusov

Na ljubljanskem Sejmu okusov GASTexpo se je letos prvič predstavil tudi GIZ Kranjska klobasa s proizvodi, ki so zaščiteni na evropski ravni. Med njimi posebno mesto zavzema kranjska klobasa z zaščiteno geografsko označbo, ki so jo obiskovalci vse dni sejma lahko tudi pokušali in se ponovno prepričali o njenem edinstvenem okusu, kakovosti ter tudi praktičnosti njene priprave.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – GIZ Kranjska klobasa je nosilec projekta Zaščiten okus Evrope – kranjska klobasa, ki od februarja 2023 do konca januarja 2026 poteka v okviru evropskih kampanj Enjoy, it's from Europe (Uživajte, to je iz Evrope). Pomen in prednosti evropskih označb kakovosti predstavlja preko kranjske klobase, enega najbolj prepoznavnih slovenskih zaščiteneh proizvodov, ki se že od leta 2015 ponaša z evropskim simbolom kakovosti Zaščiten geografska označba. Na GIZ Kranjska klobasa poudarjajo, da je kranjska klobasa del slovenske kulturne dediščine in je kot del tradicionalnega rituala kolin stoletja prisotna v vsakdanjem in prazničnem jedilniku slovenskega človeka. Letos so se prvič predstavili na Sejmu okusov

GASTexpo, ki je konec januarja in v začetku februarja potekal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Širok spekter kulinarčne ustvarjalnosti

Zadnji sejmski dan so na njihovi stojnici gostili nekdanjega tekmovalca MasterChefa Slovenija in velikega ljubitelja kranjske klobase Jureta Galičiča iz Medvod. Kot je pojasnil, je njegovo

»Sodobna uporaba kranjske klobase sega preko tradicionalnega kuhanja v vodi. Danes lahko kranjska klobasa kraljuje na kanapejih, v sendvičih in hamburgerjih, izjemna je ocvrta v pivskem testu ali v kombinaciji z morskimi sadeži ...« (Jure Galičič)

sodelovanje z GIZ Kranjska klobasa vzkliko pred leti na medvoškem Festivalu kranjske klobase, s časom pa je postal prepoznaven obraz te priljubljene jedi. Galičič je poudaril, da kranjska klobasa omogoča širok spekter kulinarčne ustvarjalnosti, saj se odlično poda tako k tradicionalnim kot sodobnim receptom, kar dokazuje njeno visoko kakovost in vsestranskost. »Okus kranjske klobase je enostavno odličan,« je prepričan Galičič.

Od hod doga do osvežilne solate

Na sejmu je pokazal nekaj uporabnih idej priprave in serviranja kranjske klobase. Prva je bila nadgrajena različica hot doga, ki ga je obogatil s kislim zeljem, ocvirki in popečeno kranjsko klobaso ter prelivom iz sladke smetane, gorčice in majoneze. Druga jed je bila rižota, ki jo

Zadnji sejmski dan so gostili nekdanjega tekmovalca MasterChefa Slovenija in velikega ljubitelja kranjske klobase Jureta Galičiča iz Medvod. / Foto: Gorazd Kavčič

je pripravil z ješprenjem, dodal korenje in kranjsko klobaso. Tretja je bila osvežilna solata s piro in različno zelenjavo ter seveda – kranjsko klobaso.

»Sodobna uporaba kranjske klobase sega preko tradicionalnega kuhanja v vodi. Danes lahko kranjska klobasa kraljuje na kanapejih, v sendvičih in hamburgerjih, izjemna je ocvrta v pivskem testu ali v kombinaciji z morskimi sadeži. Ta nenavadna mešanica morskega in mesnega morda sprva preseneti, vendar se okusi odlično dopolnjujejo in ustvarjajo edinstvena kulinarčna doživetja,« je pojasnil kuharski mojster, ki marsikateri recept osnuje sam, pri čemer črpa navdih iz že znanih gurmanskih kreacij, združi različne kuharske elemente in s tem ustvarja nove jedi.

Hod dog s kranjsko klobaso, kislim zeljem, ocvirki in prelivom / Foto: Gorazd Kavčič

Kuhamo jo osem minut

Ob vseh sodobnih različicah pa je še vedno najbolj tradicionalna kuhana kranjska klobasa, postrežena s kosom kruha in gorčico oziroma podobno omake. Tovrstna priprava je po besedah Galičiča enostavna. »Kranjsko klobaso

položimo v vrelo vodo. Kuhamo jo osem minut, nato jo odstavimo in postrežemo,« je strnil Galičič in nam še zaupal, katera kranjska klobasa je po njegovem mnenju najboljša. »Najboljša je tista, ki združuje pravo harmonijo vseh sestavin.«

Jure Galičič je na sejmu pokazal nekaj uporabnih idej priprave in serviranja kranjske klobase. / Foto: Gorazd Kavčič

Bogato zgodovino strnili v zborniku

V sklopu občinske prireditve ob kulturnem prazniku z naslovom Odmev preteklosti za glas Poljancev v prihodnosti so v Kulturnem društvu dr. Ivan Tavčar Poljane zaznamovali tudi 75-letnico delovanja in predstavili zbornik o bogati zgodovini društva.

MATEJA RANT

Poljane – Pri pripravi zbornika, ki je nastajal kar tri leta, je sodelovalo 25 avtorjev, ki so skupaj pripravili sedemdeset prispevkov, v katere so zajeli zgodovino društva od ustanovitve v letu 1948 pa do danes. Največ prispevkov, kar tretjino, je prispeval urednik Goran Šušnjar, sourednica zbornika je Damjana Peternelj. Kot je pojasnil Šušnjar, zbornik predstavlja

zaključek projekta ureditve arhiva društva. »Na ta način smo želeli ohraniti sedanje dosežke društva ter obuditi spomin na pretekle dogodke in osebe, ki jih danes ni več med nami, a so zaznamovale delo društva v preteklosti in tlakovale pot našemu uspešnemu delu.«

Po uvodnih nagovorih urednika in sourednice ter župana Milana Čadeža v zborniku sledi zgodovinska umestitev nastanka društva

v širši kontekst tistega časa. V nadaljevanju z dveh različnih vidikov predstavljajo delovanje društva: z vidika organizacije društva v skupine oziroma sekcije in z vidika pomembnejših prireditvev, pri čemer so poudarili tudi osebe, ki so zaznamovale dogajanje v društvu. »Šele v drugi polovici devetdesetih let se je nabor dejavnosti razširil ob ustanovitvah novih glasbenih skupin, nastanku najprej fotografske, potem

še likovne, zgodovinsko-jezikovne in literarne sekcije,« je pojasnil Šušnjar in dodal, da se je v tistem času oblikoval tudi standardni program projektov, ki jih izvajajo vsako leto, med katerimi so praznovanje kulturnega praznika, dneva državnosti in dneva staršev, Miklavževanje in drugi. Rdečo nit delovanja društva sicer že vsaj sedemdeset let predstavlja gledališka dejavnost, ki navdih za svoje

Urednik zbornika Goran Šušnjar in sourednica Damjana Peternelj / Foto: Gorazd Kavčič

ustvarjanje išče v Tavčarjevih delih. V zborniku so objavili tudi razmišljanja nekdanjih in sedanjih članov o ljubiteljski kulturi. Kot se ob

obletnici društva spodobijo, pa so predstavili še vse predsednike društva – prvi je bil Jože Trpin, ta čas pa društvo vodi Goran Šušnjar.

zdravje & lepota

Varna vadba v nosečnosti

Zdravstvenovzgojni center Zdravstvenega doma Jesenice za teden začenja Varo vadbo v nosečnosti pod vodstvom dipl. kineziologinje in dipl. fizioterapevke. Če nosečnost poteka brez težav, jo priporočajo po dopolnjenem dvanajstem tednu nosečnosti. Kot so sporočili, je vadba za nosečnice z urejenim zdravstvenim zavarovanjem brezplačna, obvezna pa je predhodna prijava na e-naslov zana.besic@zd-jesenice.si.

Predavanje o epilepsiji

Predavanje, ki ga organizira Društvo Liga proti epilepsiji Slovenije, bo v sredo, 14. februarja, ob 17. uri v medgeneracijskem centru Ljudske univerze Kranj. Poleg predstavitve bolezni in oblik epileptičnih napadov bo zdravnik nevrolog opozoril na nekatere pomembne značilnosti epilepsije, o izkušnji z boleznijo bo spregovorila tudi oseba z epilepsijo. Obvezne so prijave na telefon 04 280 48 25 ali mck-prijava@luniverza.si.

Ne kajenju

Vse pogosteje mladi začnejo vnašati nikotin v telo tudi s pomočjo različnih drugih izdelkov in že zgodaj postanejo zasvojeni z njim. Pri opuščanju te zasvojenosti so na voljo različne vrste pomoči.

SUZANA P. KOVAČIČ

Dan brez cigarete, ki ga vsako leto zaznamujemo konec januarja, ponudi priložnost kadilce spodbuditi k opustitvi kajenja. Tobak v cigareti je samo ena izmed oblik, ki uporabnikom pomagajo vnašati nikotin v telo. Vse pogosteje mladi začnejo vnašati nikotin v telo tudi s pomočjo različnih drugih izdelkov in že zgodaj postanejo zasvojeni. »Nikotin je snov, ki za-

brezplačni, ter po potrebi uporabljajo preizkušene, učinkovite in varne vrste medikamentozne pomoči.

V pomoč številni programi

Kot je poudaril Čakš, je pomembno, da je pomoč pri opuščanju zasvojenosti z nikotinom pod nadzorom strokovnjaka. »Za to so na voljo posebej izobraženi svetovalci v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja v zdravstvenih domovih po Sloveniji. Ta pomoč se lahko izvaja kot sku-

Nikotin je snov, ki zasvoji zelo hitro. / Foto: Gorazd Kavčič

svoji zelo hitro, vpliva na razvoj mladih možganov in čim mlajši ga začnejo uporabljati, tem večja je zasvojenost. Poleg tega ima nikotin, ne glede na to, ali je iz tobaka ali iz drugega izdelka, tudi številne negativne učinke na vse organske sisteme v telesu,« opozarjajo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ), njihov zdravnik dr. Tomaž Čakš pa dodaja: »Ogrevani tobačni izdelki, elektronske cigarete, brezdi-

pinske delavnice ali individualno svetovanje tudi v smislu spreminjanja načina življenja in vedenja.«

V okviru NIJZ deluje brezplačna anonimna telefonska številka 080 2777, na katero se lahko obrnejo tisti, ki bi želeli prenehati uporabljati nikotin. Na tej številki lahko vsakdo pridobi potrebne informacije o opuščanju oziroma se dogovori za pomoč pri opuščanju po telefonu. Telefon deluje vsak

V okviru NIJZ deluje brezplačna anonimna telefonska številka 080 2777, na katero se lahko obrnejo tisti, ki želijo prenehati uporabljati nikotin.

mni tobačni izdelki in nikotinske vrečke so in še prihajajo na trg pod lažno reklamo, da so pripomočki za opuščanje kajenja. Resnica pa je, da so to samo pripomočki za začetek in vzdrževanje nikotinske zasvojenosti.«

Vsem kadilcem in uporabnikom drugih izdelkov z nikotinom, ki želijo njihovo uporabo opustiti in pri tem potrebujejo pomoč, na NIJZ svetujejo, da se vključijo v številne programe za opuščanje, ki so v Sloveniji

dan, tudi ob koncih tedna in praznikih, med 7. in 10. uro ter med 17. in 20. uro. Na tej številki je možno tudi proaktivno telefonsko svetovanje, ki je namenjeno podpori, preprečevanju ponovne rabe nikotinskega izdelka in reševanju trenutnih težav.

Tudi v lekarnah, kot dodajajo na NIJZ, so na voljo različne oblike nikotinskega nadomestnega zdravljenja, ki pomagajo uporabniku k uspešnejši opustitvi nikotina.

gorenjske lekarne

Farmaceutov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Brezšivna skrb

Pacienta pogosto obravnavajo različni zdravniki: osebni zdravnik, zdravniki v drugih specialističnih ambulantah in/ali v bolnišnici. Zdravnik se pri tem lahko odloči za zdravljenje z zdravili, pri čemer pa pogosto pride do sprememb in potrebe po usklajevanju med zdravili. V ta namen smo farmacevti razvili storitve t. i. brezšivne skrbi. **Cilj je večja kakovost in varnost zdravljenja ob ustreznem usklajevanju med zdravili in zagotavljanje prenosa informacij o zdravljenju z zdravili pri posameznem pacientu.** S svetovanjem o zdravljenju se tudi **opolnomoči pacienta in njegove svojce oziroma skrbnike. Farmacevt pacientu izdela tudi seznam zdravil – osebno kartico zdravil.** Ta je vidna znotraj zdravstvenega sistema zVEM oziroma jo ima pacient tudi natisnjeno. Tako so vedno na voljo informacije o tem, katera zdravila dejansko uporablja. Te informacije so še posebno pomembne, ko pacienta obravnavajo različni zdravniki oziroma ko pacient dviga zdravila v lekarni.

Kako potekajo storitve brezšivne skrbi

Farmacevt v lekarni ali bolnišnici pacientu **izdela osebno kartico zdravil, jo vnese v portal zVEM in natisne za pacienta.** Ob spremembah pri zdravljenju z zdravili **farmacevt seznam tudi posodobi.**

Farmacevt v bolnišnici ob sprejemu pacienta seznam pregleda oziroma ga izdela. Pred odpustom iz bolnišnice farmacevt seznam zdravil uskladi ter ga posodobi in se o morebitnih spremembah pri zdravljenju z zdravili pogovori tudi s pacientom oziroma svojci.

Po odpustu iz bolnišnice ali po obravnavi v specialističnih ambulantah se lahko pacient in/ali njihovi svojci kadarkoli obrnejo na **farmacevta v lekarni** za dodatne razlage in osebni pogovor o zdravljenju oziroma za vnos sprememb v osebno kartico zdravil. Farmacevt v lekarni po pogovoru posodobljeni seznam za pacienta natisne in ponovno vnese tudi v sistem zVEM. Tako je na voljo vsem zdravnikom in farmaceutom ter pacientu.

V lekarni se lahko pacient odloči tudi za **storitev pregled uporabe zdravil** – osebni pogovor s farmaceutom, ki poteka v določenem terminu in v ločenem prostoru lekarne. V tem pogovoru farmacevt poseben poudarek nameni pacientovemu razumevanju zdravljenja z zdravili in njihove uporabe, sodelovanju pacienta pri zdravljenju z zdravili ter reševanju morebitnih neželenih učinkov zdravil. Posebej se preveri tudi morebitno podvajanje učinkovin, medsebojno delovanje med zdravili ter drugimi izdelki, ki jih pacient uporablja (na primer izdelki rastlinskega izvora, vitaminsko-mineralni izdelki ...). Farmacevt izdela tudi osebno kartico zdravil. Če farmacevt v lekarni oceni, da ugotovljene težave zahtevajo podrobnejši pregled, se obrne na osebnega zdravnika. Ta lahko pacienta napoti k farmaceutu svetovalcu, ki deluje v ambulanti v zdravstvenem domu. Ta zdravljenje z zdravili v

okviru **storitve farmakoterapijski pregled** podrobneje pregleda, se pogovori s pacientom in na osnovi tega zdravniku predlaga morebitno optimizacijo zdravljenja z zdravili.

Katerim osebam te storitve še posebno priporočamo

Dodatne storitve farmacevta so namenjene vsem pacientom. Še posebno jih priporočamo pacientom, ki imajo predpisanih pet ali več zdravil, so pogosto obravnavani v različnih specialističnih ambulantah in bolnišnicah, imajo pogoste spremembe v terapiji z zdravili, vključno z na novo uvedenimi zdravili ali prilagoditvami odmerkov, imajo neželene učinke zdravil, slabo razumejo namen zdravljenja z zdravili, imajo težave s pomnjenjem ali jemanjem zdravil, na primer s požiranjem tablet in kapsul. Te storitve so zelo dobrodošle tudi za svojce in skrbnike, ki sodelujejo pri zdravljenju z zdravili.

Storitvi brezšivne skrbi in farmacevta svetovalca predstavljata veliko dodano vrednost za kakovost in varnost zdravljenja z zdravili. Izvajamo jih tudi v okviru Gorenjskih lekarn. Več o farmacevtovih svetovalnih storitvah lahko vprašate v lekarniških enotah Gorenjskih lekarn ali po elektronski pošti info@gorenjske-lekarne.si, kjer boste dobili še več informacij. Za pacienta te storitve praviloma krije zdravstveno zavarovanje.

Mag. Nina Pisk, mag. farm., spec.

Rastlinska olja in masla

darilo narave naši koži

KOZMETIKA GALENSKI LABORATORIJ
Gorenjske lekarne

www.gorenjske-lekarne.si, info@gorenjske-lekarne.si

Lekarniške enote: Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

AKTUALNO

Postelje se niti ne ohladijo

Sezona virusov in različnih obolenj je v polnem razmahu. Številne okužbe prizadenejo najmlajše, ki v zadnjih mesecih polnijo pediatrične oddelke. Tudi Splošna bolnišnica Jesenice ni izjema.

NIKA TOPORIŠ

Kot je pojasnil v. d. predstojnika pediatrične službe Splošne bolnišnice Jesenice Peter Najdenov, imajo zadnje štiri mesece popoln kaos. »Zapolnjeni smo do zadnjega kotička, postelje se praktično niti ne ohladijo, ko že dobimo nove bolnike. Menjave so dnevne, sprejemov in ambulant je veliko. Številke so različne in konec koncev niti ne toliko pomembne; pomembno je, kakšne bolezni imajo otroci, kako jih zdraviti, kako se organizirati. Zelo bomo veseli, ko se ta zima konča,« je dejal. Trenutno se na jeseniški pediatriji srečujejo z velikim številom pacientov z respiratornimi obolenji, ogromno je gripe, koronavirusa in črevesnih obolenj, ki

jih po besedah Petra Najdenova v tem času niso pričakovali. Kot pravi, se je letno valovanje okužb zabrisalo, kar v praksi pomeni, da je obolenj vse leto preveč, veliko pa je tudi kombinacij različnih obolenj.

Tudi gripa ni več to, kar je bila

»Obolenj je bistveno več kot v preteklih letih. Gre za eno težjih obdobij v zadnjih letih. Po epidemiji se je vse praktično podvojilo. Bolni so majhni otroci. Res je tudi, da se je diagnostika spremenila in postala dostopnejša, lažje je ugotavljanje vrste okužb, ampak otroci so pa res bolni,« je dejal zaskrbljeno. Posledice obremenitev zaradi velikega števila pacientov se kažejo tudi pri osebju – čeprav je dobro prekuženo, se občasno zgodi, da tudi osebje zbolí. Največ bolnikov

je mlajših od dveh let, vsekar pa se v bolnišnici zdravi le peščica tistih, s katerimi se srečujejo zdravniki v primarnem zdravstvu. »Kolegi iz primarnega zdravstva so veliko sijo. Se pa bolezni spreminjajo, gripa v zadnjem obdobju ni več takšna, kot je bila – z visoko vročino in bolečinami v mišicah. Ogromno otrok ima precej nenavadne, bizarne nevrološke simptomatike. S stališča epidemiologije pa je zanimiv pojav črevesnih okužb v tem obdobju, ki jih res ne bi pričakoval. Težko pa govorimo o vzroku,« je razložil v. d. predstojnika pediatrične službe.

Ni vsak kašelj že razlog za obisk zdravnika

V nadaljevanju je spregovoril tudi o potencialnih preventivnih ukrepih. Kot je povedal, je nekakšna skupna želja vseh pediatrov, da bi

Obolenj je bistveno več kot v preteklih letih, pojavljajo se tudi črevesne okužbe, ki jih v tem obdobju niso pričakovali. / Foto: Nik Bertoncelj

mame, ki so doma na poročniškem dopustu, bolj čuvale tudi druge svoje otroke. »Naj jih ne pošiljajo v vrtec. To pomeni tudi, da drugorojeni otrok dobi trikrat manj okužb, otroci se navadijo drug na drugega, funkcionirajo kot družina. Vrtec je samo pomoč, ko ne moremo paziti

svojih otrok,« je dejal. Poudaril je sicer, da vsak starš najbolje pozna svojega otroka, da pa obisk zdravnika po treh urah vročine ali pa nekaj dneh kašlja ni potreben. Paničnih staršev je po njegovih besedah ogromno, za kar je najverjetneje zaslužna tudi poplava nesmiselnih

informacij, ki jih lahko najdemo na internetu. Dodal pa je tudi, da je zaskrbljenost staršev v zvezi z otrokovim zdravjem razumljiva. »Če imajo starši občutek, da ima otrok dlje časa izredno visoko temperaturo in so vsi antipiretiki neučinkoviti, pa je treba obiskati zdravnika.«

INSTITUTO D.O.O., VEGOVA ULICA 29 C, KOPER - CAPODISTRIA

Prehranska prva pomoč v nosečnosti

Po priporočilih zdravnikov je treba med nosečnostjo hrano obogatiti z dodatki vitaminov B-kompleksa (zlasti B9 in B4), D in C, železa, kalcija ter omega-3 maščobnimi kislinami. Priporočljivo je uživanje probiotikov za zmanjšanje težav pri odvajanju. V tem prispevku pa bomo obravnavali optimizacijo beljakovinske prehrane in antioksidantskosti vode.

Optimizacija beljakovin

Nosečnice potrebujejo dodatnih 10 g beljakovin bruto količine na dan. To si lahko priskrbijo z uživanjem dodatne beljakovinske bogate hrane. A pogosto so kljub temu beljakovinsko podhranjene. Znaki pomanjkanja beljakovin so lahko utrujenost, pomanjkanje apetita ali pretiran apetit, ohlapnost kože, slabšanje kakovosti las, nohtov, zob ... Približno 90 odstotkov nosečnic dobi strije, kar kaže, da je pomanjkanje beljakovin v nosečnosti pogost pojav.

Od kot to pomanjkanje kljub dovolj zaužitim beljakovinam? Običajne beljakovine so težko presnovljive: potrebnih je kar od 3 do 7 ur, da jih prebavi razgradijo na aminokisliline; ko te prispejo po krvi do celic, pa tam nastopi še večja težava – zelo nizek izkoristek aminokislin (največ 48 odstotkov), kar pomeni, da se večina aminokislin pretvori v dušične odpadke, ki zelo obremenjujejo jetra in ledvice.

Edino aminokisliline tipa OKA rešujejo oba omenjena problema: v kri se absorbirajo v 23 minutah po zaužitju, na različni ravni pa jih izkoristimo 99-odstotno, kar pomeni, da praktično ne obremenjujejo izločal. Regeneracija je zato z njimi zelo hitra. Običajni priporočeni odmerek OKA je pri odraslih od 3 do 5 tablet, pri nosečnicah pa še 4 dodatnih tablet (g) OKA na dan.

Tridesetletna Jana je bila v času nosečnosti brez energije, pogosto je bruhala, ni imela apetita, njeno razpoloženje je nihalo. Po dveh tednih jemanja OKA (5 tablet zjutraj, 5 popoldne) je spet pridobila apetit, bruhanje je prenehalo, začutila je več energije in splošno počutje se je izboljšalo. OKA je jemala še naprej in njeno telo je postalo občutno krepkejše in prožnejše.

Našo sorodnico je skrbelo, ker so pri pregledu z ultrazvokom ugotovili, da je zarodek manjši, kot bi bilo pričakovati. Pa je začela uživati po 5 do 8 tablet OKA na dan in že mesec kasneje je bil zarodek normalne velikosti. Zdravnik se je pri pregledu z UZ kar čudil izboljšanju. Rodila je zdravega, 3,1 kilograma težkega fantka.

Gospa Marinka (36) je v času nosečnosti začela uživati po 8 tablet OKA na dan. Kmalu je občutila več energije in bolje je spala. Po porodu se je telo dokaj hitro vrnilo v prejšnje stanje: koža je bila povsem brez poporodnih strij; lasje, nohti in zobje niso bili prav nič prizadeti.

Izboljšanje antioksidantskosti telesnih tekočin

Telesne tekočine morajo biti antioksidantske – voda, ki jo pijemo, pa je po naravi oksidirana. Telo mora torej popito vodo še pretvoriti v antioksidantsko, kar pa zahteva energijo, ki je mnogim nosečnicam primanjkuje; zato je takrat koristno uživati antioksidantski prašek FHES. Raziskava je pokazala, da celice v vodi, napojeni s FHES, ustvarijo iz glukoze kar do petkrat več energije kot sicer. Po meritvah na Univerzi v Ljubljani je v kozarcu vode s kapsulo praška FHES toliko antioksidantskega vodika kot v vsaj 10.000 kozarcev svežega soka. Tako biološko okolje varuje pred okužbami. Vse to je pomembno tudi v nosečnosti.

Znanka nam je posredovala izkušnjo svoje sestre: Pri štiri-desetih je rodila svojo edinko. Med nosečnostjo je začela uživati po 2 kapsuli FHES na dan. Nosečnost je prenašala brez težav in rodila je zdravo, vitalno hčerko. Kot zaprisežena zagovornica dojenja je dojila intenzivno in razmeroma dolgo. Zanimivo je bilo, da ni bila videti nič utrujena, čeprav je redno dojila tudi ponoči. Šele ko je za nekaj dni ostala brez zaloge FHES, se je pri njej pojavila »normalna« utrujenost neprespance mamice. Takoj ko ga je začela spet uživati, je utrujenost izginila.

Po tekstu dr. Iztoka Ostana za objavo pripravil Institut.O

MAP beljakovine

- Optimalna kombinacija aminokislin.
- 99% izkoristek.
- Za hitro okrepitev starejših, obolelih ter po poškodbah.
- Idealno za športnike, vegetarijance in vegane.

MegaHydrate antioksidant

- Zelo močan antioksidant.
- Antioksidantsko moč meri Zdravstvena fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Primeren tudi za otroke, nosečnice in doječe matere.
- Brez sestavin živalskega izvora.
- Ne vsebuje alergenov.

Vita Bioso bio napitek

- Vsebuje do 10 milijard aktivnih mikroorganizmov na 100 ml.
- Narejen po tehnologiji EM.
- Biološko pridelan napitek z EKO certifikatom.
- Vsebuje izvlečke 19 izbranih zelišč.
- Brez sestavin živalskega izvora.

INSTITUT.O

Naročila in prodajna mesta:
w: www.institut-o.com
m: info@institut-o.com
t: 040 277 857

Ko misel najde besedo

Našla jo je v nedeljo v dvorani gasilskega doma v Dupljah, kjer so svoje z domoljubjem prežete pesmi ob glasbeni spremljavi brali literati iz občine Naklo.

JOŽE KOŠNJEK

Duplje – Kulturno-umetniško društvo Triglav Duplje je letos na način, ki pritiče taki priložnosti, počastilo slovenski kulturni praznik:

Literarni večer je povezovala Katarina Meglič (levo), Marko Kavčič in njegov sin Jure pa sta krstno predstavila pesem Darko sanja o medalji, ki poje o olimpijskih sanjah Podbrežana Darka Đurića. / Foto: Jože Košnjek

s pesniško besedo in glasbo. Šest poetov iz občine Naklo – Petra Bandelj, Jure Voglar, Tone Strlič, Drago Papler, Dragomila Šeško in Milan Debeljak – je pred številnim občinstvom v dvorani gasilskega doma bralo svoje stihove. Nekatere so napisali že prej in so jih dejansko vzeli iz domačega predala – tak je bil tudi naslov literarne večera –, nekatere pa so bile sveže, nedavno napisane. Marko Kavčič in njegov sin Jure sta nekatere pesmi, ki so jih napisali Milan Debeljak, Tina Primožič, Andreja Kosec in Drago Papler, v nedeljo zvečer krstno

zaigrala in zapela. Za to priložnost sta posebej napisala in zapela pesem Darko sanja o medalji, ki pripoveduje o športnih sanjah športnika invalida Darka Đurića iz Podbrezj.

Kulturno-umetniškemu društvu Triglav je uspelo organizirati izjemno doživet večer kulture, na katerem je »misel našla besedo in v katerem smo se sprehodili po poteh in krajih domovine in med ljudmi, ki jih imamo radi«, kot je povedala voditeljica literarne večera Katarina Meglič iz Zgornjih Dupelj. Dupljanško praznovanje letošnjega kulturnega praznika je bilo sklenjeno sinoči, ko je bil v podružnični šoli literarni večer z naslovom Pevcu vedno sreča laže in na katerem je pel tudi ženski pevski zbor Dupljanke.

Svoje pesmi so brali (od leve): Tina Primožič, Jure Voglar, Petra Bandelj, Drago Papler, Milan Debeljak, Dragomila Šeško in Tone Strlič. / Foto: Jože Košnjek

Flamenko v Kranju

Kranj – Iz Malage na jugu Španije 19. februarja ob 20. uri v Layerjevo hišo prihaja zvezda Paula Carmona, ena najobetavnejših plesalk flamenka. Prinaša vročico flamenka s svojo izjemno odrsko prezenco in virtuoznostjo, s katerima blesti v Španiji. V improviziranem koncertu »tabla« nas bo preselila v eksotično Andaluzijo, v dialogu s kitaristom in pevcem Josejem Ismaelom pa občinstvo povedla do izbruhov navdušenja in prvinskih čustev, ki so srž flamenka. Na odru se jima bosta pridružila tudi mednarodno uveljavljena domača umetnika, Mitja Obed (ples) in Nina Čorić (petje), ki navdušujeta v različnih zasedbah po vsej Evropi.

Prešeren je ostal v Kranju

Prešernov spominski muzej v Prešernovi hiši na ulici pesnikovega imena v Kranju praznuje šestdeset let. Ob tej priložnosti so se v Gorenjskem muzeju s kratkim igrano-dokumentarnim filmom Zora prešernega Kranja poklonili Črtomirju Zorcu, najbolj zaslužnemu za njegov nastanek, v galeriji Prešernove hiše pa so ob obletnici pripravili razstavo.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Letos mineva šestdeset let, odkar je hiša, v kateri je po prihodu v Kranj živel in tudi umrl dr. France Prešeren, postala Prešernov spominski muzej, odprt za javnost. Ob tej priložnosti so v pritličnem galerijskem delu muzeja na ogled postavili razstavo z naslovom V tej hiši je bival in umrl prvak slovenskih pesnikov – 60 let Prešernovega spominskega muzeja. V prvem delu gre za besede, ki na Prešernovo bivanje v eni najbolj znanih stavb v mestu opozarjajo tudi na spominski plošč, ki je nad vhodnimi vrati hiše že od leta 1900, ko jo je tja ob stoti obletnici pesnikovega rojstva namestila Narodna čitalnica v Kranju.

V Gorenjskem muzeju so jubilej na predvečer slovenskega kulturnega praznika zaznamovali z dvema dogodkoma, odprtjem razstave o razvoju muzeja, njegovih prenovah (od leta 1964 so se zamenjale tri stalne razstave) ter posegih, ki jih je v tem obdobju doživljala stavba, in pa premiero kratkega igrano-dokumentarnega filma Zora prešernega Kranja, ki je posvečen najzaslužnejšemu za nastanek muzeja, kulturnemu zanesenjaku Črtomirju Zorcu.

O življenju spominskega muzeja

V Prešernovi hiši je imel od svoje ustanovitve leta 1953 sprva prostore Mestni muzej (kasneje Gorenjski muzej), ideja za ustanovitev muzeja, ki bi hranil predmete in obenem prikazoval življenje in delo dr. Francea Prešerna, pa je bila prisotna že od vsega začetka. »Sselitvijo Mestnega muzeja v Mestno hišo pa je ta namera postala uresničljiva. Za to je najbolj zaslužen Črtomir Zorec, ki je že konec

Ustvarjalci filma Zora prešernega Kranja o pobudniku muzeja Črtomirju Zorcu / Foto: Igor Kavčič

štiridesetih let začel akcijo za ureditev Prešernovega muzeja.« pove avtorica razstave, umetnostna zgodovinarica Ana Debeljak; da je bila pot do njega nato še dolga, saj je bil odbor za ureditev muzeja ustanovljen šele leta 1963, muzej pa je bil urejen in odprt za javnost na slovenski kulturni praznik, 8. februarja 1964.

Kot v nadaljevanju pove kustosinja, sta bili z originalnim pohištvom že ob odprtju opremljeni dve sobi. V pesnikovi spalnici je bilo razstavljeno pohištvo, ki je bilo dolgoročno izposojeno iz Narodnega muzeja Slovenije, posteljo, mizo in predalnik je namreč muzeju zapustil Prešernov daljni sorodnik in prešernoslovec Tomo Zupan, v odvetniški pisarni pa so bili miza, stol in omara, ki so bili leta 1963 odkupljeni od lastnika dr. Antona Schreinerja, odvetnika iz Maribora.

Muzej so ob dvestoti obletnici pesnikovega rojstva prenovili, in sicer tako zbirko kot hišo. Slovesnega odprtja leta 2001 se je udeležil tudi takratni predsednik države

Milan Kučan, avtorica razstave pa je bila takratna kustosinja muzeja Beba Jenčič. »Nasledil jo je kustos Gašper Peternel, ki je leta 2020 s soavtorji predstavil novo stalno postavitev z naslovom

njegovo navdušenje nad pesnikom.

Čustveni del in osebni pogled skozi oči otroka, ki opazuje očetovo strast do Prešerna, v filmu predstavi Zorčeva hči Maja Zorec.

»Če ne bi bilo Črtomirja Zorca, danes ne bi praznovali šestdeset let Prešernovega spominskega muzeja,« je prepričan današnji kustos muzeja Gašper Peternel.

Prešeren pesnik, ki poskuša čim bolj neposredno prikazati povezave med pesnikovim doživljanjem življenja in njegovo poezijo,« še pove sogovornica, ki na razstavi predstavlja tudi nekaj prenov in konservatorskih posegov, ki so jih v šestdesetih letih izvedli v hiši.

Zaljubljen v Prešerna

Že dan prej smo si predpremierno v Stolpu Škrlovec ogledali film o Črtomirju Zorcu z naslovom Zora prešernega Kranja, ki je nastal v sodelovanju Gorenjskega muzeja, Feguš filma in Društva SNG Kranj, ob premieri v muzeju pa je kustos Gašper Peternel dejal: »Če ne bi bilo Črtomirja Zorca, danes ne bi praznovali šestdeset let Prešernovega spominskega muzeja. Od prve proslave 7. februarja 1949 do 8. februarja 1964 je preteklo kar 15 let. Seveda čas ni tekkel, ne da bi se kaj dogajalo. Potekala je namreč prava drama, v kateri je Kranj Prešerna skoraj dobesedno izgubil.« O tem med drugim v filmu govori zgodovinar Ivan Smiljanič. V slabe pol ure dolgem igrano-dokumentarnem filmu govorniki z različnih zornih kotov predstavijo zaslužen Črtomirja Zorca za pesnikov muzej in osvetljuje

»Sprva se nisem videla v filmu. Le kaj naj povem, sem rekla, a so bili v ekipi filma tako simpatično vztrajni, da sem privolila. Kot najmlajša od osmih Črtomirjevih otrok pa imam res veliko spominov nanj, saj smo živeli v duhu ne le s Prešernom, ampak s kulturo nasploh,« pove sogovornica in doda, da je Igor Korošec v filmu odlično upodobil očeta.

Njen iskreni nastop je ob obeh poznavalcih Zorčevega boja za Prešernov spominski muzej, Peternela in Smiljaniča, dodana vrednost filma. Kot rečeno, je Črtomirja odigral Igor Korošec, njegovo hčer Majo pa Brina Ocvirk.

Režiser Matjaž Feguš je v filmu želel pokazati tudi podobe mesta Kranj. »Z Igorjem sva se izjemno angažirala tudi pri iskanju lokacij, tako interjerjev kot po ulicah mesta. Okvir zgodbe smo imeli, gradili pa smo jo kasneje v montaži,« pove Feguš, ki mu je ob zanimivi zgodbi uspelo predstaviti tudi lepote kranjskega mestnega jedra. Filmski plakat je pripravila Katja Pivk, tudi organizatorica snemanja. Kot je dodal Igor Korošec, bodo film poslali tudi ne nekaj festivalov kratkih filmov doma in v tujini, v Prešernovi hiši pa bo na ogled do 22. aprila.

Ana Debeljak, avtorica razstave ob jubileju Prešernovega spominskega muzeja / Foto: Igor Kavčič

Skakalni uspehi se vrstijo

Končano je mladinsko svetovno prvenstvo (MSP) v nordijskem smučanju. Slovenska reprezentanca je osvojila štiri odličja. Po zlatu Tine Erzar in bronu Taje Bodlaj so skakalke prepričljivo slavile na ekipni tekmi, v nedeljo je bila srebrna še mešana skakalna ekipa.

KLARA MRAK

Planica – Vse medalje na domačem prvenstvu je slovenska reprezentanca tako osvojila v smučarskih skokih. Prvi medalji sta gostiteljici na srednji skakalnici prinesli Erzarjeva in Bodlajeva. Tina Erzar, ki je ob Niki Križnar in Niki Prevc tretja slovenska mladinska svetovna prvakinja, je bila prepričljiva v obeh serijah, na koncu pa je najbližjo nasledovalko premagala za 15,4 točke. Tina Erzar in Taja Bodlaj sta skupaj z Ajdo Košnjek in Jerico Jesenko s konkurenco pometli še na ekipni tekmi, za kar 114,6 točke so ugnale Japonsko. Po letih 2013, 2018 in 2022 je bil to četrti ekipni naslov za mlade slovenske skakalke. »S svojimi skoki sem kar zadovoljna, tako kot tudi z medaljo. Medalja na mladinskem svetovnem prvenstvu je le medalja, kaj bi pa še radi? Lahko bi bili tudi brez. Zdi se mi nepotrebno, da smo slabe volje. Tega se moramo veseliti,« je za Smučarsko zvezo Slovenije povedala Bodlajeva. Še bolj prešerne volje je bila v petek, ko so slovenska dekleta z veliko prednostjo ugnale Japonsko in stopile na najvišjo stopničko.

Na ekipni tekmi mladinskega svetovnega prvenstva v Planici so prepričljivo slavile Slovenke. / Foto: Gorazd Kavčič

»Občutki so fenomenalni, z ekipo je res lepo stati na najvišji stopnički. Res smo pričakovali, a ko nekaj pričakuješ, gre lahko kaj narobe. Vsem štirim so uspeli dobri skoki in res smo ponosni, da nam je to uspelo,« se je veselila petkove ekipne zmage. Zadnji dan MSP je bila mešana skakalna ekipa v postavi Taja Bodlaj, Jaka Drinovec, Tin Erzar in Rok Masle srebrna, za zmagovalko Avstrijo je zaostala za 3,9 točke. Skupno najuspešnejša država prvenstva pod Poncami je bila Norveška, njeni tekmovalci so domov odnesli kar 17

odličij. Nemčija je bila v tem pogledu druga najuspešnejša z devetimi. Slovenci so s štirimi osvojenimi kolajnami šesti.

Kosu je bil kos le Kraft

Če so na domačih tleh navduševale skakalke, pa je bil zvezda skakalnih tekem čez lužo Lovro Kos. V Lake Placidu je več kot navdušil. Po tem, ko je 24-letnik na sobotni tekmi prvič v karieri zmagal, je v nedeljo osvojil še drugo mesto. Zaostal je le za Stefanom Kraftom. Po prvi tekmi je bil Kos vesel, a kratek in jednat: »To je bila

ena zelo lepa tekma zame, prva zmaga v karieri, naredil sem dva zelo lepa skoka, tako da mislim, da sem si danes zmago zaslužil.« Pred nedeljsko posamično tekmo sta z Domnom Prevcom zasedla še šesto mesto na tekmi dvojic. Kaj kmalu pa je Kos osvojil še srebro. »Za mano je neverjeten konec tedna. Zdaj še drugo mesto, tako da si bom Lake Placid res zapomnil. Komaj čakam naslednje tekme, da vidimo, kam še lahko posežem,« je bil z izkupičkom ameriškega konca tedna zadovoljen Kos.

precej odstopov, saj je bila proga zahtevna, na trenutke kar malo 'rodeo'. Tisti, ki so bili manj izkušeni, jim morda ni šlo najbolje. Občutek imam, da se je izkazalo, kateri tekmovalci so iz pravega testa. Tisti, ki izpeljejo tako progo, bodo znali še kaj doseči, kajti če greš skozi to, boš šel še skozi marsikaj,« je po končanih tekmovanjih v nedeljo razmišljal Peter Pokorn mlajši iz Smučarskega kluba Alpetour.

Slovenija je postala ekipna zmagovalka med 27 državami, tekmovalo je 240 smučark in smučarjev, starih od 12 do 16 let. Dve zlati medalji je osvojila Taja Prešern iz Smučarskega kluba Radovljica.

V soboto zvečer so se udeleženci tekmovanja sprehodili tudi po Škofji Loki – od Cankarjevega trga do Trga pod gradom, kjer so vsi skupaj stopili na oder. »Otroci so navdušeni, saj se počutijo, kot bi bili na sprevedu na olimpijadi. S sladkim presenečenjem pa so nagradili bolgarsko reprezentanco, ki je dobila največ podpore na Instagramu in Facebooku,« nam je še povedal Peter Pokorn mlajši.

Šeglova krstna zmaga na Otoku

KLARA MRAK

Sunderland – Kamničan Gregor Šegel je na zadnji tekmi kontinentalnega pokala 2023/24 v tekmovalnem lednem plezanju v Sunderlandu v Veliki Britaniji minulo soboto prvič v karieri stopil na zmagovalne stopničke. Zmagal je v velikem slogu v močni evropsko-azijski konkurenci. »Ob ogledu kvalifikacijskih smeri sem

zelo tehnični gibi na popolnoma novih oprimkih, ki pa so mi ustrezali. Ob finalnem skoku sem vedel, da mi energije zanj ne manjka, zato nisem izgubljal predragocega časa in nastop končal na vrhu. Občutki so izjemni in iskreno upam, da nam ta sezona podari krila in obilo izkušenj za naslednjo sezono!« je svoj zmagoviti nastop navdušeno doživljal Gregor Šegel.

Gregor Šegel (skrajno desno) se je razveselil svoje prve zmage. / Foto: spletna stran PZS

imel dober občutek, saj sem predvidel, da mi stil gibov ustreza. Obeh smeri sem se lotil brez treme. Prva kvalifikacijska smer mi ni delala težav, nastop v finalu pa mi je skoraj izbrisala druga smer, zaradi nepričakovane padca tik pod vrhom. Kvalifikacijski nastop je na srečo zadostoval za zadnje mesto v finalu. Ob ogledu finalne smeri sem ocenil, da mi spodnji del ne bo delal težav. Ob nastopu sem se gibal hitro, tekoče in brez dolgih premislekov. V zgornjem delu smeri so se odprli

To je največji uspeh slovenskih tekmovalnih lednih plezalcev od časov Janeza Svovljšaka, rednega finalista in leta 2016 tudi zmagovalca tekme svetovnega pokala in evropskega prvenstva, so zapisali na Planinski zvezi Slovenije. Slovenske barve sta v Veliki Britaniji zastopala tudi Marko in Miha Guna.

Tekmovalni ledni plezalci bodo svoje mojstrstvo pred domačim občinstvom pokazali 2. marca na državnem prvenstvu in tekmi slovensko-hrvaško-srbskega pokala v Domžalah.

Plavalke dosegle olimpijsko normo

Doha – Plavalke Neža Klančar, Janja Šegel, Katja Fain in Hana Sekuti so na svetovnem prvenstvu v Dohi v štafeti štirikrat sto metrov prosto dosegle normo za nastop na olimpijskih igrah v Parizu. S časom 3:41,72 so zasedle osmo mesto, v skupnem seštevku boja za nastop v Parizu pa so s 16. mesta izrinile Irsko. »Občutki so fenomenalni ... Zelo sem zadovoljna, da sem svojemu jutranjemu plavanju tudi sama dodala še nekaj,« pa je ob velikem uspehu ženske plavalne štafete povedala komaj 17-letna Hana Sekuti.

Suverena zmaga kamniških odbojkaric

Šempeter v Savinjski dolini – Odbojkarice Calcita Volleyja so na petkovi tekmi osmega kroga modre skupine Sportklub prve odbojcarske lige za ženske v gosteh premagale SIP Šempeter s 3 : 1. V prihodnjem krogu bodo jutri ob 20. uri gostile GEN-I Volley. V Šempetru so domače odbojkarice sicer dobile uvodni niz, v preostalih treh pa so bile veliko boljše Kamničanke, pri katerih se je s točkami izkazala Maša Pucelj, s petimi oziroma štirimi bloki pa Lara Rituper in Sara Hutinski.

Žan Kranjec v Bolgariji peti

Bansko – Žan Kranjec je na šestem veleslalomu sezone v Banskem dokazal, da je eden najboljših v tej disciplini. V razmerah, ki mu niso popolnoma ustrezale, je bil peti. »Soliden dan, sem kar zadovoljen. Vožnji sta bili solidni, ampak ne perfektni oziroma takšni, ki bi jih lahko pokazal. Sam bi si želel še bolj ledeno podlago, saj vem, da sem v takšnih razmerah še boljši,« je po sobotni tekmi povedal Kranjec.

Pokal Loka krojilo vreme

Sobotna in nedeljska tekma na Starem vrhu sta bili zaradi velike vne in srčnosti organizatorjev kljub vsemu izpeljani, zaradi razmer na progi pa so smučarji tako v soboto kot v nedeljo tekmovali v slalomu.

KLARA MRAK

Škofja Loka, Stari vrh – Spored 49. Pokala Loka je krojilo vreme. Predvideni sta bili veleslalomski in slalomski tekma, vendar so po besedah Petra Pokorna mlajšega uspeli izpeljati

dve slalomski tekmi. »Ker je bila slalomski proga krajša, smo zato raje oba dneva izpeljali slalom. Tako smo kljub neugodnim vremenskim razmeram veselili, da smo izpeljali poln program, a malce drugačen, kot je bilo zastavljeno.«

Teren je bil po njegovih besedah zares zahteven. »Težko ga je bilo pripraviti. Tisti, ki so tekmovali, so hvaležni, da smo v razmerah, kakršne so bile, sploh upali izpeljati oba tekmovalna dneva na tako kakovostni ravni. Poškodb ni bilo, bilo pa je

Slovenija je med 27 državami postala ekipna zmagovalka. / Foto: Gorazd Kavčič

PLANINSKI IZLET: KAVČIČ (879 M N. M.), GOLIČ (890 M N. M.) IN LIPNIK (804 M N. M.)

Del Kraškega roba

Ko se z Obale peljemo po avtocesti proti Črnemu Kalu, nam pogled uhaja na skalni rob, ki ga vidimo. Meja med Krasom in Istro.

JELENA JUSTIN

Črni Kal z dobro vidno apnenčasto skalo je raj za športne plezalce. Tako kot Osp. Ta apnenčasta skala je Kraški rob, ki je dolg približno dvajset kilometrov in poteka nad vasi Socerb, Osp, Črni Kal, Podpeč, Zazid, Rakitovec. Ti kraji so tudi izhodišča za zanimive planinske izlete. Mi bomo danes obiskali Kavčič, Golič in Lipnik, ki sta del Kraškega roba.

Avtocesto Ljubljana–Koper zapustimo na izvozu Črni Kal in nadaljujemo vožnjo po stari cesti proti morju. Na večjem križišču nadaljujemo levo v smeri mejnega prehoda Sočerga oz. Buzeta. Izhodišče našega vzpona je vas Rakitovec. Ko zagledamo smerokaz Zazid,

Podpeč, Rakitovec, zavijemo ostro levo. Sledimo cesti, ki pelje skozi vas Predloka, Loka, Bezovica, Podpeč, Zazid in Rakitovec. Naj opozorim, da gre cesta tik pred Podpečjo pod podvozom, ki meri zgolj 2,6 m, skozi Podpeč pa je širina ceste le 2,2 m. V Rakitovcu pri športnem igrišču parkiramo, malce naprej zagledamo tudi obnovljeni kal.

Nad kalom zavijemo po ulici desno, se vzpnemo med hišami do kamnitih stopnic, preko katerih se dvignemo do zgornje ulice. Na levi strani zagledamo rumeno hišo s hišno številko 58, mimo katere gremo in že smo na kolovozu, ki se pod gozdnim pobočjem zmerno dviga. Po nekaj desetih metrih zagledamo leseno tablo,

na kateri piše Kavčič. Usmeri se v gozdno pobočje. Steza ni označena, a dokaj dobro sledljiva. V okljukih se dvigamo po gozdnem pobočju. Ponekod je steza malce zaraščena oz. so veje dreves precej nizko razraščene. Ni ravno steza, ki bi bila množično obiskana. Pot je speljana med drevjem in grmovjem, obdaja nas nizka trava. Prečimo prvo kolovozno pot in nadaljujemo rahlo desno na drugi strani ponovno navzgor. Ponekod je pot malce strmejša, a ni hujšega naklona. Ko prečimo drugo kolovozno pot, nadaljujemo naravnost na drugi strani kolovoza. V tem delu je steza težje sledljiva, a z malce občutka za opazovanje gre. Približujemo se skalni pregradi Kraškega roba,

Do vrha Kavčiča pelje neoznačena pot iz vasi Rakitovec. Vrh ima dva križa. / Foto: Jelena Justin

preko katerega se povzpemo na zgornjo planoto. Steza udobno zavijuga med skalami, morda si bomo pri kakšnem koraku pomagali z rokami, in že smo na travnati planoti. Na svoji desni zagledamo Kavčič, levo je Lipnik. Predlagam, da se najprej povzpemo na vrh Kavčič. Da pridemo do steze, ki povezuje oba vrhova, sta nam v pomoč celo dva možica. Ko dosežemo stezo, se obrnemo v desno in dosežemo vrh v naslednjih 15 minutah. Na vrhu, ki ga

označujeta dva križa, se odpre lep razgled na zadnji vrh grebena, na Žbevnico, ki leži že na Hrvaškem; sicer so pa pred nami Golič, Lipnik, Kosmačič, Kojnik, Slavnik, v ozadju pa ob dobri vidljivosti pogorje Julijskih Alp, slovensko morje, Dolomiti.

Z vrha Kavčiča nadaljujemo na drugo stran, dokaj strmo sestopimo do travnatega kolovoza, kjer nadaljujemo levo. Smerokazi so sicer brez napisov. Sledimo kolovozu, ko dosežemo naslednje razpotje. Zavijemo desno

na Golič, od katerega nas loči 30 minut hoje. Povzpemo se do vrha grebena. Z desne strani se priključi grebenska pot, ki prihaja s hrvaške Žbevnice. Po grebenu dosežemo še Golič. Predlagam, da do smerokaza, kjer smo zavili na Golič, sestopimo po isti poti, nato pa nadaljujemo naprej še do Lipnika. Tik pod vrhom Lipnika vidimo markacije, ki nanj vodijo iz Zazida. Lipnik je vrh na robu Kraškega roba in njegova severna stran je videti malce bolj divje, skalnato. Sestopimo do poti, ki vodi v Zazid. Pot preči v desno in se pod skalnim robom počasi spusti do prvega kolovoza, kjer zavijemo desno. Po prečanju skozi gozd dosežemo drugi kolovoz, kjer so številne breze. Markirana pot zavija desno proti Zazidu, mi pa zavijemo na neoznačen kolovoz levo in začnemo po udobni poti sestopati proti vasi Rakitovec, kjer nas čaka jekleni konjiček.

Nadmorska višina: 890 m
Višinska razlika: 500 m
Trajanje: 4–5 ur
Zahtevnost: ★ ★ ★ ★ ★

Golič je naš vmesni vrh. Po grebenu naprej gre pot na Kojnik. / Foto: Jelena Justin

Lipnik s Kraškim robom in viaduktom Črni kal v ozadju / Foto: Jelena Justin

Kolesarsko potepanje Donava 2023, 3. del

GLASOVA KOLESARJENJA

SLAVKO ZUPANC

Najprej se moram opravičiti za napako prejšnji teden. V prvem odstavku je bilo zapisano, da smo stanovali v hotelu na levem bregu Donave v predelu Budim, kar ne drži. Budim je na desnem bregu Donave in tudi

naš hotel je bil seveda na desnem bregu.

Etapo smo začeli v industrijskem mestu Dunaújváros, ki ima zanimivo zgodovino. Po drugi svetovni vojni je Madžarska želela razviti jeklarsko industrijo. Za ta projekt je bila izbrana lokacija ob reki Donavi,

kjer leži vas Dunapentele, ki je dobila ime po sv. Pantaleonu. V petdesetih letih prejšnjega stoletja so začeli graditi novo industrijsko mesto in obenem veliko jeklaro, ki je potrebovala veliko delavcev. Mesto se je sprva imenovalo Sztálinváros (Stalinovo mesto). Med madžarsko revolucijo leta 1956, ki je bila uperjena proti komunistični oblasti in sovjetskim silam, so spet uporabljali prvotno ime Dunapentele. Revolucijo so nasilno zatrli in v mestu je bilo nekaj časa vojno stanje. Leta 1960 se je mesto preimenovalo v Dunaújváros (Donavsko novo mesto). Mesto je danes pomemben spomin na socializem s številnimi zgradbami iz tistega obdobja, ki so zaščitene kot zgodovinski spomenik.

Iz hotela, ki je bil v središču, smo kolesarili skozi

mesto in po Pentelejevem mostu (Pentele híd) prečkali Donavo. Most, ki je dobil ime po vasi Dunapentele, ima poleg šestpasovne avtoceste tudi kolesarsko stezo in pločnik. Zgrajen je bil leta 2007 in je eden najdražjih mostov na Madžarskem. Preostali del etape smo vse do cilja kolesarili po levem bregu reke Donave. Pot nas je vodila skozi mesto Solt ter vasi Harta in Dunapataj do vasi Uszód, kjer je šofer kombija Marijan, ki nas je spremljal na poti, tik ob obali reke našel prijeten prostor. Privoščili smo si odmor za malico in počitek. Po malici smo nadaljevali skozi vas Fajs, ki je verjetno dobila ime po knezu Fájszu, enem od Árpádovih vnukov. Árpád je začetnik dinastije Árpádovcev, ki je na prehodu v 10. stoletje ustanovila ogrsko državo.

Baja, mestna hiša / Foto: Slavko Zupanc

Kolesarili smo po lokalnih cestah skozi vasi, delno pa po nasipu, ki je bil večinoma asfaltiran. Ponekod smo se popolnoma približali reki, ki je v tem delu široka več kot štiristo metrov. Celotna etapa je bila dolga 114 kilometrov, skupnega vzpona pa je bilo 194 metrov. Cilj etape

je bil mesto Baja, ki ima nekaj manj kot 35 tisoč prebivalcev. Mesto je pomembno pristaniško mesto ob Donavi in drugo največje pristanišče na Madžarskem. V njem tudi nekaj umetniških galerij in muzejev. V bližini mesta je naravni rezervat Gemenc.

Donava (široka je več kot štiristo metrov) / Foto: Slavko Zupanc

Za maturo sekali po starem

◀ 1. stran

Peter je za posek izbral drevesa v gozdu Boštjana Dežmana v Gojzdecu nad hribom Sveti Peter nad Begunjami, za delo po starem pa je priskrbel tudi staro orodje – žago amerikanko, sekire, kline iz jesenovega lesa in ročne lupilnike (»šepcarje«) in pridobil lokalnega mentorja, 71-letnega Mirka Langusa iz Begunj, ki ima tudi veliko izkušenj z ročnim delom v gozdovih.

Dijak Žan Pintar iz Kranjske Gore je na smreki prikazal arboristično tehniko.

Zadnji januarski petek je bil »dan D« – dan, ko so dijaki v gozdu praktično prikazali delo po starem svojim sošolcem in učiteljem postojnske šole. Kot je povedal Leon Kernel, učitelj strokovnih predmetov na srednji šoli in tudi predavatelj na višji šoli, njihovi dijaki smeri gozdarski tehnik v okviru poklicne mature kot izdelek (storitev) delajo kope, učne poti, lovske preže ... »Trije dijaki so letos predlagali, da bi se naučili, kako so v

Peter Janežič z očetom Emilom

gozdu delali nekdanj. Njihovo pobudo sem podprl,« je dejal in dodal, da se je predstavitev udeležilo okoli 35 dijakov tretjega in četrtega letnika gozdarski tehnik.

Dijaki Peter, Jakob in Janez so po starem, z žago amerikanko, posekali tri drevesa, s sekuro oklestili veje in vse olupili z ročnim lupilnikom. Potlej so za primerjavo tri drevesa posekali in oklestili še z motorno žago, pri tem pa so ugotavljali, kako je bilo nekdanje ročno delo veliko bolj zamudno, kot je danes strojno. Razlika je očitna: »po starem« so za vsako drevo, skupaj z lupljenjem, potrebovali od ene ure tri četrt do dveh ur, z motorno žago pa, brez lupljenja drevesa, od deset do dvanajst minut.

Njihov lokalni mentor Mirko Langus se je ob tem spominjal, kako je še kot otrok hodil z očetom v gozd in pomagal vleči žago. »To je bilo veliko trpljenje, garanje,« je dejal in dodal, da so se prve motorne žage pojavile v petdesetih letih prejšnjega stoletja. »Z ročno žago smo na dan posekali

Mirko Langus

okoli pet kubičnih metrov drevja, danes ga sodobni harvester tudi sto 'kubikov',« je dejal in poudaril, da sta bila ročni posek in spravilo lesa bolj prijazna do narave in gozda, kot je današnji, sodobni način.

Predstavitve »holcanja« po starem sta se udeležila tudi Petrov oče Emil ter Milka Močnik, ki živi v mežnariji na Svetem Petru. Kot je povedala, se še spominja, da je bila tam, kjer so dijaki tokrat sekali, nekdanj senožet, v bližini pa so še vidne razvaline hleva.

Pogajanja se nadaljujejo

Kmetijske organizacije so prejšnji teden nadaljevale pogajanja s kmetijskim ministrstvom glede izpolnitve stavkovnih zahtev, ki so jih dale lani na spomladanskih protestih. Nov krog pogajanj bo v četrtek.

CVETO ZAPLOTNIK

Ljubljana – Pogajanja s predstavniki sindikata kmetov, kmetijsko-gozdarske zbornice, združne zveze, zveze kmetic, zveze slovenske podeželske mladine in združenja hribovskih in gorskih kmetov, ki so bila lani prekinjena zaradi avgustovskih poplav in razrešitve prejšnje ministricice za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Irene Šinko, so se prejšnji torek nadaljevala, tokrat je na njih prvič sodelovala tudi nova ministrica Mateja Čalušič. Na pogajanjih so se pogovarjali predvsem o obdavčitvi plačil za kmetovanje na območjih z omejenimi naravnimi možnostmi (OMD), dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih, uredbi o pravih pogojenosti, izplačilih na podlagi zbirnih vlog ter o masnih bilancah.

Zamik pri izplačilu lanskanih subvencij

Kot so po pogajanjih sporočile kmetijske organizacije, je ministrica prisluhnila argumentom za izvetje OMD plačil iz obdavčitve, z ministrom za finance usklajen predlog pa bo predstavila na četrtekovih pogajanjih. Kar zadeva izplačilo plačil na podlagi zbirnih vlog za lani, je zamik pri plačilih posledica prehoda na nov sistem, že od letos dalje pa jih bodo časovno izplačevali enako kot doslej. Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je doslej upravičencem izplačala dve tretjini OMD plačil, preostala pa bo predvidoma do 23. februarja. Prvi

del neposrednih plačil (štiri petine) bo izplačala v času od 15. februarja do 15. marca, končne odločbe iz izplačilom še preostale petine pa bo začela izdajati ob koncu aprila oziroma v začetku maja. Izplačilo kmetijsko okoljskih in podnebnih plačil (Kopop) ter plačil za dobrobit živali in za ekološko kmetovanje načrtuje maja in junija.

Umik zahteve glede ornih površin

Slovenija bo tudi podprla predlog Evropske komisije, da bi letos odstopili od zahteve, po kateri bi kmetijska gospodarstva morala pustiti štiri odstotke ornih površin neobdelane ali jih nameniti za neproizvodne namene. Po predlogu komisije se bo štelo, da kmetije izpolnjujejo to zahtevo, če na sedmih odstotkih svojih ornih zemljišč pridelujejo vmesne posevke ali kmetijske rastline, ki vežejo dušik (leča, grah, bob).

Kmetijske organizacije so seznanile ministrico tudi s problematiko preoravanja, gnojenja in uporabe fitofarmaceutskih sredstev ob vodotokih in ji ob tem tudi predlagale umik prepovedi preoravanja. Ministrica bo problematiko predstavila ministrstvu za naravne vire in prostor, morebitne rešitve bo predstavila v četrtek. Napovedala je tudi ponovno aktiviranje delovne skupine za zveri in imenovanje delovne skupine za vzpostavitev informacijskega sistema za spremljanje masnih tokov v prehranski verigi oskrbe z mesom.

Odkupna cena mleka se zvišuje

Kranj – Po podatkih agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne decembra lani za mleko, dostavljeno v mlekarino ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 42,74 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 0,62 evra ali 1,47 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,33 odstotka maščob in 3,55 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 48,34 evra in je bila za 1,04 evra ali za 2,2 odstotka višja kot novembra. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 38,80 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 45,84 evra.

Prikaz rezi in oskrbe jagodičevja

Zgornje Gorje – Radovljiška izpostava kranjskega kmetijsko-gozdarskega zavoda vabi v četrtek, 15. februarja, ob pol desetih dopoldne v nasad jagodičevja Mateje Reš ob cesti Zgornje Gorje-Poljšica na prikaz rezi ter na predstavitev oskrbe jagodičevja – maline, robide, ribeza in aronije. Kako pravilno obrezati jagodičevje, bo prikazala Alenka Caf, specialistka za sadjarstvo v Kmetijsko-gozdarskem zavodu Ljubljana.

Petdeset let gozdnih učnih poti

Letos minevat petdeset let, odkar so v Sloveniji zasnovali prve gozdne učne in tematske poti. V zavodu za gozdove so ob jubileju razglasili naj gozdne učne poti leta 2024, med njimi so tudi tri s širšega gorenjskega območja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zamisel o gozdnih učnih poteh je iz nemškega kulturnega okolja prinesel k nam pokojni dr. Milan Ciglar, gozdar, krajinski ekolog in organizator pohodništva. Prvi snovalci poti so bili gozdarji, ki so želeli na tak način med ljudmi širiti znanje o gozdu in gozdarstvu. Prve tri poti so odprli leta 1974, in sicer Šmarnogorsko pot na Grmadi pri Ljubljani, pot v Bistri pri Vrhniki in Pot Svečina. Mreža poti se je potlej širila, danes zavod za gozdove skrbi za 93 poti v Sloveniji, od tega jih

je nekaj tudi na širšem gorenjskem območju.

Kot poudarjajo v zavodu za gozdove, gozdarji na gozdnih učnih in tematskih poteh seznanjajo pohodnike s sonaravnim, trajnostnim in večnamenskim načinom gospodarjenja z gozdovi, kakršnega v Sloveniji udeležajo že sedemdeset let. Poti so pomembne tudi iz drugih razlogov, med drugim zato, ker učijo pohodnike spoštljivega odnosa do gozda in narave in bogatijo turistično ponudbo podeželja.

V zavodu za gozdove bodo 50-letnico prvih gozdnih učnih in tematskih poti zaznamovali s številnimi dogodki.

Prvi tak dogodek je bil na nedavno končanem sejmu Alpe Adria v Ljubljani, kjer so predstavili štirinajst naj gozdnih učnih poti leta 2024, iz vsake območne enote z vodo eno. V blejski območni enoti so za naj pot izbrali Vodno učno pot Grabnarca, v kranjski Gozdno učno pot Visoko in v ljubljanski območni enoti Poučno okoljsko pot Blata-Mlake. Vse naj poti bodo 22. aprila, ob svetovnem dnevu zemlje, odprle vrata obiskovalcem, ti se morajo za ogled prijaviti do 19. aprila. Za pot Grabnarca bo izhodišče za ogled zadružni dom Lancovo, za pot Visoko bo to Dvorec Visoko, za

pot Blata-Mlake pa Ljubljanska cesta 72 v Domžalah.

Osrednji dogodek ob tednu gozdov 29. maja bo Klepet na Risovi poti, ki je bila lani razglašena za najboljšo tematsko pot. Jubilej bosta zaznamovali tudi razstavi o gozdnih učnih in tematskih poteh v Jakopičevem sprehajališču v parku Tivoli v Ljubljani in v predverju Gozdarskega inštituta Slovenije v Ljubljani. Gozdarske študijske dneve bodo posvetili 50-letnici gozdnih učnih poti in 25-letnici urbanih gozdov. Na temo gozdnih učnih poti bo potekal mednarodni fotografski natečaj, načrtujejo pa tudi izdajo zbornika.

Ponesrečenec umrl v kliničnem centru

SIMON ŠUBIC

Volčji Potok – Za posledicami hudih poškodb, ki jih je utrpel v prometni nesreči na Prešernovi cesti med Volčjim Potokom in Radomljami, je v ljubljanskem kliničnem centru umrl 23-letni voznik osebnega vozila, so v nedeljo sporočili iz Policijske uprave Ljubljana.

Nesreča na Prešernovi cesti med Volčjim Potokom in Radomljami se je zgodila v petek okoli 9. ure. Po ugotovitvah policistov je 23-letni voznik zaradi vožnje z nepriklajno hitrostjo izgubil nadzor nad vozilom in zapeljal izven vozišča, kjer je trčil v ograjo ob objektu.

Huda prometna nesreča med voznikoma osebnih vozil se je zgodila tudi soboto nekaj pred 6. uro v Mednem. Po ugotovitvah policistov je voznik med vožnjo

iz smeri Mednega proti Medvodam zapeljal na nasprotni vozni pas in trčil v voznika, ki je vozil nasproti. V nesreči sta se oba voznika huje poškodovala in so ju z reševalnim vozilom odpeljali v ljubljanski klinični center. Po podatkih policije je življenje povzročitelja nesreče ogroženo. Policisti še preverjajo vse okoliščine nesreče in bodo po vseh znanih okoliščinah o tem obveščali pristojno državno tožilstvo.

Kranjski policisti pa poročajo o prometni nesreči, ki se je v nedeljo okoli 9. ure zgodila na območju Brnika. Kot so sporočili, je 22-letni voznik zapeljal s ceste, ki vodi od letališča proti naselju Vašca, in trčil v drevo. V avtomobilu je bila še sopotnica. Oba sta se poškodovala in so ju odpeljali v bolnišnico.

Romun prevažal Sirce

SIMON ŠUBIC

Kranj – V priporu se je pred dnevi znašel romunski državljan. Kranjska dežurna preiskovalna sodnica ga je zanj odredila zaradi suma storitve storitve kaznivega dejanja prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Kranjski policisti so ga namreč minulo sredo okoli 19. ure na območju Kranja zasačili pri prevažanju štirih državljanov Sirije v osebnem vozilu romunskih registrskih oznak. Kot so

sporočili s Policijske uprave Kranj, je voznik med vožnjo po avtocesti in cestah Kranja storil več prometnih prekrškov, na koncu pa je zapeljal na njivo in peš zbežal. Policisti so ga hitro izsledili in mu odvzeli prostost ter kasneje s kazensko ovadbo privedli k dežurni preiskovalni sodnici. Sirce so odpeljali nazaj v azilni dom. Za storjene prometne prekrške so policisti Romunu izdali kazen globe v znesku 1360 evrov in pet kazenskih točk.

Vlamljali skozi balkonska vrata

Kranj – Kranjski policisti so v zadnjih dneh obravnavali več vlovov v stanovanjske hiše. V nedeljo sta se zgodila dva vloma. V obeh primerih je neznan storilec skozi balkonska vrata vlomil v stanovanjsko hišo in odtujil denar ter nakit. V enem primeru je lastnici nastala gmotna škoda v vrednosti okoli 2500 evrov, pri drugem vlovu pa je bil lastnik oškodovan za okoli 5000 evrov. V soboto zvečer je neznan vlomilec »obiskal« tri stanovanjske hiše. Tudi vanje je vstopil skozi balkonska vrata in si prilastil denar in nakit. Policisti opozarjajo občane, naj bodo pozorni na neznana vozila in osebe, ki bi si ogledovale njihovo okolico in bi se lahko pripravljale na izvršitev kaznivega ravnanja. Zapomnijo naj si podatke o znamki in registrski tablici vozila ali opis sumljive osebe, saj ti podatki policistom lahko bistveno pripomorejo k uspešni preiskavi kaznivega dejanja, če bi do takega dejanja prišlo. Poleg tega svetujejo, da tudi če greste od doma le za krajši čas (v trgovino, na sprehod), poskrbite, da vaš dom ne daje videza, da v njem ni nikogar.

Pomagajte policistom odkriti vlomilce

Lesce – V četrtek, na Prešernov dan, so neznan storilec vlomil v prodajalno na Hraški cesti v Lescah. Policisti prosijo občane, ki so storilec poskušali preprečiti beg, da pokličejo na številko 113 ali anonimni telefon policije o 80 1200. Pokličejo ali oglasijo se lahko tudi na Policijski postaji Radovljica (tel. št. 04 537 78 00) ali na najbližji policijski postaji. Obenem pozivajo tudi vse ostale, ki so karkoli videli, da pokličejo na navedene kontakte.

Lani porast klicev v sili na številko 112

Enajstega februarja smo zaznamovali evropski dan številke za klic v sili 112. Lani so v trinajstih regijskih centrih za obveščanje v državi prejeli skoraj za četrtno več klicev kot leto poprej.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V nedeljo je bil evropski dan številke 112. Od leta 2009 je namreč 11. februar v Evropi namenjen obveščanju o evropski številki za klic v sili 112, hkrati pa je tudi priložnost za priznanje vseh, ki prispevajo k delovanju evropske verige služb za pomoč, od operaterjev v centrih za obveščanje do različnih reševalnih enot.

V Sloveniji operativno-komunikacijske naloge opazovanja, obveščanje in alarmiranja 24 ur na dan in 365 dni v letu opravljajo v Centru za obveščanje RS in trinajstih Regijskih centrih za obveščanje (ReCO), ki se odzivajo na klic v sili 112. »Z delovanjem ReCO so vsem državljanom zagotovljeni dostopnost nujne medicinske pomoči, hitro aktiviranje reševalcev, predvsem gasilcev, ter ustrezno odzivanje različnih reševalnih služb ob naravnih in drugih nesrečah,« poudarjajo na Upravi RS za zaščito in reševanje (URSZR).

Po zadnjih nerevidiranih podatkih so lani operaterji v vseh trinajstih ReCO v državi sprejeli 705.989 telefonskih klicev, kar je za skoraj četrtno več klicev kot v letu 2022. Kot že vrsto let je najpogostejši razlog za klic potreba po nujni medicinski pomoči. Kot sporočajo z URSZR, je bilo najvišje število prejetih klicev v eni uri 2345, 4. avgusta lani (poplave) pa so zabeležili rekordnih 13.789 klicev v enem dnevu.

V letu 2023 so preko številke za klic v sili 112 največkrat aktivirali gasilce, in sicer v 66.470 primerih. / Foto: Gorazd Kavčič

V Kranju največ klicev 4. avgusta zjutraj

Največ klicev sonaletni ravni sprejeli operaterji v ReCO Ljubljana (172.390), sledijo Celje (95.768), Maribor (84.680) in Kranj (64.457). Najmanj klicev so sprejeli v ReCO Ptuj (26.000), Slovenj Gradec (25.874) in Trbovlje

Sindikata ministrstva za obrambo je ravno na dan mednarodne evropske številke za klic v sili 112 napovedal stavko operaterjev v centrih za obveščanje. Stavka se bo začela 19. februarja. Kot so poudarili v sindikatu, delovanje številke za klic v sili 112 med stavko ne bo ogroženo.

(17.361). Največje število dohodnih klicev v enem dnevu so po vseh ReCO zabeležili v mesecu juliju ali avgustu zaradi neurja ali poplav, le v Trbovljah so v enem dnevu največ klicev prejeli 16. januarja zaradi snegoloma. V kranjskem regijskem centru je bilo največ dohodnih klicev 4. avgusta (3149), in sicer

zaradi poplav. Tega dne so v Kranju prejeli tudi največ klicev v eni uri: med 5. in 6. uro zjutraj so imeli 605 klicev v sili. Avgust je bil tudi mesec, v katerem so bili lani operaterji v kranjskem centru za obveščanje najbolj obremenjeni – v enem mesecu so prejeli 9274 klicev.

Kot v preteklih letih so tudi leta 2023 občani največkrat, 37.846-krat, klicali, ker so potrebovali nujno medicinsko pomoč. V takšnih primerih operater v regijskem centru za obveščanje preveže klic v najbližji center za nujno medicinsko pomoč. Poleg tega so operaterji opravili tudi 4943 klicev

na policijo, 7771 klicev gasilcev in 56.327 klicev na druge službe zaščite in reševanja.

Po podatkih URSZR je bilo v letu 2023 zaradi nesreč 66.485 intervencij, na katerih je sodelovalo 404.680 pripadnikov različnih sil za zaščito in reševanje. Največ intervencij je bilo avgusta (27.220), največ posredovanj pa so opravila prostovoljna gasilska društva (54.055), poklicne gasilske enote (12.324), Gorska reševalna zveza Slovenije (914) in Državna enota za varstvo pred neeksplozivnimi ubojnimi sredstvi (717), Kinološka zveza Slovenije (64) in Zveza reševalnih psov Slovenije (85). V letu 2023 so največkrat aktivirali gasilce, in sicer 66.470-krat, gorske reševalce 914-krat, 130-krat enote z reševalnimi psi, poplajče 23-krat, jamarje 41-krat in druge enote Civilne zaščite 20-krat.

Drogo dostavljali tudi na Gorenjsko

Razkrinkana kriminalna združba, ki se je ukvarjala s kaznivimi dejanji neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, je večje količine kokaina in amfetamina dostavljala preprodajalcem na območju Štajerske, Pomurja, Notranjske, Primorske in tudi Gorenjske.

SIMON ŠUBIC

Kranj, Maribor – Organizirana kriminalna združba, ki so ji pred dnevi stopili na prste slovenski kriminalisti, je večje količine prepovedane droge, zlasti kokaina in amfetamin, dobavljala tudi preprodajalcem na območju Gorenjske. Kot so minuli četrtek pojasnili na novinarski konferenci na Policijski upravi Maribor, se je kriminalna družba ukvarjala tudi s tihotapstvom.

V zaključni akciji v začetku februarja, ki je sledila dolgotrajni kriminalistični preiskavi, v kateri so uporabili tudi prikrite preiskovalne ukrepe, je okoli 250 kriminalistov izvedlo aretacije in hišne preiskave osumljencev na območju policijskih uprav Maribor, Murska Sobota, Celje, Ljubljana in Koper. Zbirali so dokazila o 22 osumljencih, ki naj bi v zadnjih treh letih izvršili najmanj 44 kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje

in prometa s prepovedanimi drogami in nedovoljenimi snovmi v športu. Dvajset osumljencev so pridržali, zoper šest pa je mariborsko sodišče kasneje zaradi ponovitvene nevarnosti odredilo pripor.

V okviru kriminalistične preiskave so zasegli skupaj šest kilogramov in pol prepovedane droge kokaina, šest kilogramov prepovedane droge amfetamin in nekaj gramov prepovedane droge MDMA, odkrili

pa tudi tri prirejene prostore za gojenje prepovedane droge konoplje, v katerih je bilo zaseženih 126 sadik konoplje, deset kilogramov prepovedane droge konoplje in večjo količino nedovoljenih snovi v športu. Če bi zasežene konoplje, kokain in amfetamin osumljenci prodali na trgu, bi si lahko z neupravičeno prodajo protipravno pridobili okrog 650.000 evrov premoženjske koristi, so pojasnili na policiji.

RAZVEDRILNO

GG

TRI DESETLETJA KRANJSKIH FURMANOV

V dvorani doma krajanov na Primskovem so Kranjski furmani ob svojem tridesetem rojstnem dnevu konec tedna pripravili veliki koncert z gosti.

Alenka Brun

Kranjski furmani spadajo v pevsko sekcijo Akademске folklorne skupine Ozara Kranj. Ime so poiskali v preteklosti. Kranj je bil namreč nekoč znan kot križišče trgovskih poti, kjer so se ustavljali številni furmani. Odločili so se, da bodo pustvarjali slovensko ljudsko petje s poudarkom na moškem troglasju in gorenjskih pesmih. Danes so eni redkih pevcev in godcev že pozabljenih viž in pesmi, ki na podlagi spominov iz otroštva, lastnih zapisov in posnetkov s terena ter z obujanjem viž in pesmi s pomočjo glasbenonarodopisnega inštituta živijo za to, da se bogata slovenska kulturna dediščina prenaša iz roda v rod in ohranja čim bolj živa. Nastopajo za potrebe folklorne skupine, tudi samostojno na koncertih, radi se odzovejo povabilom. Srečamo jih lahko na porokah, pojejo ob obletnicah in se udeležujejo srečanj pevcev ljudskih pesmi po Sloveniji; v obdobju med božičem in novim letom se prelevijo v kolednike ter hodijo od hiše do hiše. Po koledovanju so tudi najbolj znani.

Pred koncertom smo se pogovarjali z njihovim umetniškim vodjem Adrijanom Novakom, ki nam je

Kranjski furmani so znani po koledovanju. / Foto: Alenka Brun

na kratko opisal tudi, kako je sam prišel h Kranjskim furmanom in ostal. Poudaril je, da jih je trenutno v zasedbi enajst, a veliko pozornosti namenjajo podmladku. Skrbijo, da se bo tradicija nadaljevala.

Pevci ljudskih pesmi

Kranjski furmani so se vedno definirali kot pevci ljudskih pesmi, kar ni enako kot ljudski pevci, nam je pojasnil v nadaljevanju. Ker so opazili, da imajo ljudje radi zvok inštrumentov, so kontrabasu na lok, violini in klarinetu dodali še harmoniko, nastope pa prepletejo tudi s šalami. »Poleg pustvarjanja starih ljudskih pesmi, ki so šle že bolj kot ne v pozabo, občasno zraven še kaj zaigramo.« Med enajsterico

je tako na klarinetu Matija Koritnik, violino igra Matej Ostović, Vinko Jensterle oziroma Cene, kot ga kličejo, je na diatonični harmoniki, Adrijan Novak pa na kontrabasu. Od vseh se jih za nastope ali koledovanja vedno nabere vsaj šest, največkrat pa devet, izvemmo.

O tem, da bodo prepevali trideset let, Novak ni nikoli razmišljal, še preden je naštel vse člane sestava, pa je poudaril, da so znani tudi po tem, da so oblečeni v folklorne kostume iz druge polovice 19. stoletja iz okolice Kamnika.

Kranjski furmani torej so: že omenjeni Vinko Jensterle, umetniški vodja Adrijan Novak, isti glas kot on pojejo še Ljubo Kovačič, Brane Šmid in Marjan Kolar;

glasovi »na čez«: Andrej Lombar, Andrej Rogelj, Roman Zupanec; basovska linija: Miha Naglič, Matej Ostović, Matija Koritnik. »'Na čez' je stari ljudski izraz, v zborovskem jeziku je to tenor,« se je Novakovi razlagi priključil Brane Šmid.

Koncert na Primskovem je bil razprodan. Ob 30-letnici obstoja so Kranjski furmani nastopili v polni sestavi, kot gostje pa so se jim na odru pridružile pevke ljudskih pesmi Bodeče neže, zaplesala je Akademška folklorna skupina Ozara. Prav posebni gostje pa so bili klapski pevci iz Dalmacije: Klapa Crkveni kantači iz kraja Kaštel Kambelovac, ki so posebnost v naših krajih, saj tako kot Kranjski furmani izvajajo izključno ljudske pesmi.

NOVA OBRAZA

Alenka Brun

Spomladi bomo na Planet TV lahko spremljali že tretjo sezono domačega ljubezenskega eksperimenta Poroka na prvi pogled. Nova sezona prinaša tudi dva nova obraza. Psihologa Timoteja Strnada že poznamo, ekipi strokovnjakov pa se bosta tokrat pridružili še publicist-

»Gledalci naj kar pripravijo robčke,« pa pravi Javornikova, ki jo sicer najbolj poznamo kot publicistko. Sama namreč dobro ve, kaj pomeni v življenju iti skozi vrtljak čustev. Rada se poglobi v medosebne odnose, zato bo z veseljem svetovala tudi ženinom in nevestam.

Timotej Strnad dodaja: »V novi sezoni imajo vsi naši kandidati že dovolj življenjskih izkušenj, da so zelo stabilni v svojih vrednotah in

Špela Gornik, Timotej Strnad in Sonja Javornik / Foto: Planet TV

ka Sonja Javornik in partnerska terapevtka Špela Gornik, ki je sodelovala tudi v zabavni kuharski oddaji Riba, raca, rak. Področje psihologije in partnerskih odnosov jo zanima od nekdanj, univerzitetni študij sinologije pa ji je odprl vrata v svet humanistične psihologije, ki temelji na predpostavki, da je vsak človek edinstven.

željah. Pa vendar se včasih presenetljivo zgodi, da se ponekod zanetijo izjemno močna čustva in jim te osebe slepo sledijo, čeprav jim v preteklosti sledenje tem čustvom nikoli ni prineslo zelenih rezultatov.

V katero smer se bodo odnosi razvijali v letošnji sezoni, bomo lahko videli že kmalu.

Radio Ga Ga – nova generacija

Kulturna oddaja Radio Ga Ga je več kot trideset let pred radijske sprejemnike vabila poslušalce, ki jim je bila blizu radijska satira, obenem pa je vzgojila številne posnemovalce in satirike ter hkrati odprla vrata slovenskemu radijskemu humorju. Po nenadni smrti idejnega vodje in vodilnega člana ekipe Saša Hribarja si je ekipa vzela nekajmesečni premor, zdaj pa »nova generacija« prevzema radijsko satiro v svoje roke. »Veš, da je občutek pravi, da se mora oddaja nadaljevati,« pravi Tilen Artač. Koncept bo malo drugačen, a osnova ostaja enaka. Redno bodo oddajo ustvarjali Tilen Artač, Jure Mastnak, Aleksander Pozvek in Renato Vindiš, kot scenarist sodeluje Igor Bračič, urednik je Matej Jevnišek. V petek, 9. februarja, ste fantom deset minut čez deseto dopoldne na Prvem programu Radia Slovenija že lahko prisluhnili, rednim ustvarjalcem pa se je tokrat pridružila tudi Jasna Kuljaj.

Aleksander Pozvek, Jasna Kuljaj, Tilen Artač, Jure Mastnak in Renato Vindiš / Foto: MMC RTV SLO (Maja Ikanović)

Na hodniku stolpa si je do konca aprila mogoče ogledati razstavo ilustracij Jorine Homan *Skrivno življenje v kanjonu reke Kokre*. / Foto: Primož Pičulin

PESMI MLADIH

Poet

Kot poet
s polnimi žepi
fig
bil bi doktor Fig.

Trdno bi stal
kot kip,
ki ga niti veter
ne premakne.

Pisal bi štime,
včasih
brez rime,
a vedno iz srca.

Mnogi me poznajo
pa vendar nihče,
sem poet,
letim s cveta na cvet.

Janez

Za nami je praznik našega največjega pesnika. Upam, da ste ga preživeli v kulturnem duhu. S pisanjem poezije se poklanjamo tudi Prešernovemu spominu. **Meta**

ZIMO VABILI NAZAJ

Ob kulturnem prazniku minuli četrtek so v dveh kranjskih stolpih – Stolpu Pungert in Stolpu Škrlovec – pripravili bogat program tudi za najmlajše.

Mateja Rant

V Stolpu Škrlovec so za otroke ob kulturnem prazniku v sklopu festivala FIGE pripravili gibalno taktilno predstavo za otroke z naslovom *Rumena pika na nebu*, v nadaljevanju pa so se potem otroci lahko prepustili ustvarjanju v Stolpu Pungert in se podali na raziskovanje skrivnega življenja v kanjonu reke Kokre.

V treh nadstropjih stolpa na Pungertu so pripravili tri »prešerne delavnice«, na katerih so izdelovali pustne maske in čarobne palice ter se naučili, kako narisati pesem. Pustne maske so izdelovali pod vodstvom Mirele Koštic Djokić, ki je pripravila šablone iz kartona za maske sovce. »Vsi izdelujejo enotne maske, saj bi bilo ob tako velikem številu otrok sicer neobvladljivo,« je priznala. Otroci so sovja očesa izdelali s pomočjo šablone in

V stolpu Pungert so otroci izdelovali pustne maske – sovja očesa. / Foto: Primož Pičulin

jih domiselno okrasili. Dve nadstropji višje pa so s pomočjo Katke Žbogar izdelovali čarobne palice. »Čeprav naj bi ob pustu maskare odganjale zimo, pa jo bomo mi s čarobnimi palicami poskušali pričarati nazaj, saj sploh še nismo imeli prave zime,« se je pošalila Katka Žbogar. Na stopnišču stolpa so ob tej priložnosti odprli še razstavo stripovskih ilustracij nizozemske umetnice Jorine Homan in z njimi povezano

pravljico pot v kanjonu reke Kokre. Projekt *Skrivno življenje v kanjonu reke Kokre* prikazuje »miniaturni svet pravljicnih bitij, ki bivajo v tem edinstvenem koščku narave v neposredni bližini kranjskega mestnega jedra«, so pojasnili organizatorji in dodali, da so miniaturna domovanja pravljicnih bitij, skrita na različnih koncih kanjona, ročno izdelana iz naravnih materialov in otroke s pomočjo zemljevida vabijo

v domišljjski svet, ki ga buri gozd ob kanjonu. »Šest vrat ne odpira le vpogleda v življenja malih gozdnih bitij, ampak predstavlja tudi odskočno desko za neskončno otroško igro in gradnjo novih domišljjskih svetov.« Zemljevid pravljicne poti je mogoče dobiti v Stolpu Pungert in Lajerjevi hiši, razstavo ilustracij pa si je v stolpu mogoče ogledati do konca aprila, in sicer od ponedeljka do petka od 17. do 18.30.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKJE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKJE

DRUGAČEN SVET

Marjana Ahačič

V zadnji del potovanja sva vstopila s kratkim oddihom na skrajnem jugu države, na obali Rdečega morja. Jordanske je le dobrih 25 kilometrov, naprej se razprostira neskončni pesek sosednje Savdske Arabije.

Akaba je mesto z živahnim utripom: hoteli, restavracije, promenada ... Pa plaže z udobjem turističnih središč in čudovito, kristalno čisto turkizno zeleno

Puščava Wadi Rum, prostranstvo peska in skalnih skulptur

morje s slikovitimi koralnimi grebeni in barvitim podvodnim življenjem le nekaj deset metrov stran od obale.

Petra, dragulj v kroni

Petra je vse, kar obljublja jo turistični vodniki – in še mnogo več. Zgodovinsko mesto naj bi Nabatejci, nomadski Arabci, zgradili v bližini trgovskih poti v četrtem stoletju pred našim štetjem. Že vstop v mesto, dober kilometer dolga pot skozi sotesko, ki se konča pred najbolj znano stavbo v Petri, zakladnico, pospeši utrip in zadrži dih obiskovalca.

Pogled na ostanke mesta, ki se odpre takoj za tem, je, kot bi stopil v čisto drug čas, le da so kmete in popotnike zamenjali turisti, domačine in trgovce prodajalci spominkov, ženske, ki prodajajo nakit in kuhajo čaj, ter vodniki oslov in kamel. Kraljev in plemstva, ki je nekoč živelo v mogočnih stavbah Petre, prav gotovo tudi tedanji prebivalci niso srečevali ...

Nič zato, to sedmo čudo sveta, zapuščeno po potresu okoli leta 400 in ponovno »najdeno« v začetku 19. stoletja, je tudi brez kraljevskega blišča osupljivo lepo in vredno vsakega koraka po neskončnih kamnitih stezicah, speljanih po skalnem obrobju, ki že tisočletja varuje mesto.

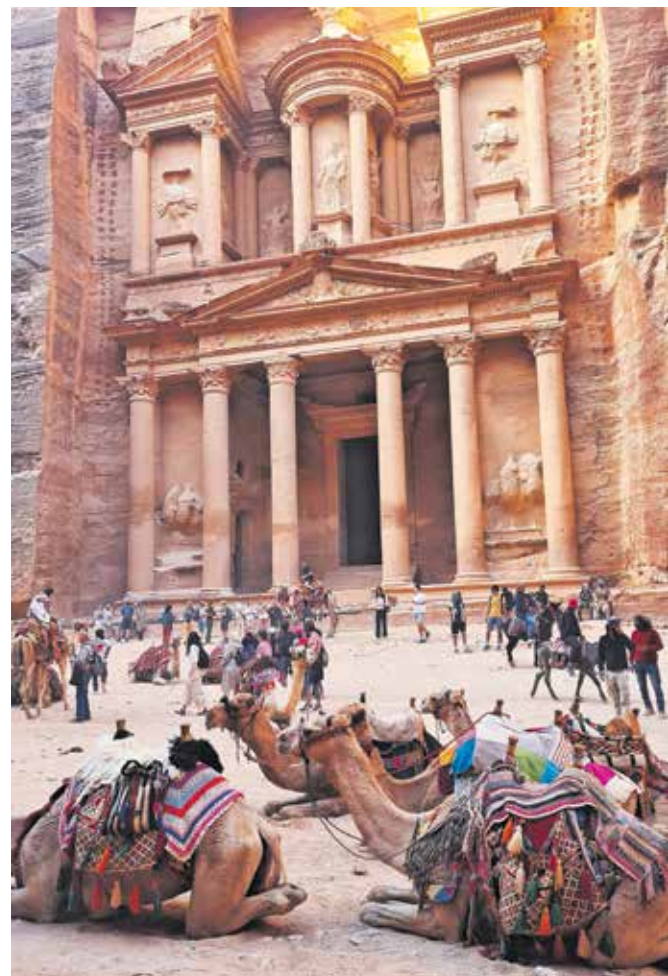
Neskončna puščava

Če smo v Petri navdušeni predvsem nad današnje oči nepredstavljamimi dosežki človeškega uma in moči, je puščava Wadi Rum občudovanja vreden spomenik narave. Vstop za turiste je organiziran iz vasi, ki leži

približno na pol poti med Petro in Akabo. Spoštljivo in premišljeno jo upravljajo njeni današnji prebivalci, beduini, ki so tudi edini vodniki po prostranstvih peska in po njem posejanih skalnih skulptur.

Kot človeka, ki živi v majhni razgibani Sloveniji, so mi vsak trenutek dvodnevne avanture dihalni mali pogledi na planjave drobnega peska, ki jim ni videti konca. Noč, preživeta v enem od puščavskih taborov, je bil eden od tistih delov potovanja, ki mi bodo za zmeraj ostali v spominu. In najin vodnik, mladi Abdulah, eden od dvajsetih otrok, ki jih je z dvema ženama imel njegov zdaj še pokojni oče, prav tako vodnik po puščavi.

Če ga kaj mika, da bi zapustil puščavo in živel še kje drugje, v bolj »razvitem svetu«, sem ga vprašala. Da ne, je odgovoril čisto mirno in z nasmehom. »Zakaj le, če je tukaj življenje mirno in lepo ...« Pa vseeno, sem vrtnala naprej, zagotovo se je s turisti pogovarjal o številnih

Veličasten pogled na zakladnico, ki se odpre po dobrem kilometru poti skozi vstopno sotesko v Petro

tujih krajih, od koder prihajajo. »Če bi lahko šel kamorkoli, kateri kraj bi si izbral?« Malo je pomislil, se spet posmejal in rekel: »Nekam,

kjer je veliko zelenega gozda in modrih rek.« K nam domov ..., sem se tokrat nasmejala jaz.

(Se nadaljuje)

PRAZNOVANJA

SPOZNALA STA SE NA KLOPCI V VEŠTRU

Marinka in Janez Dolinar iz Frankovega naselja v Škofji Loki sta na kulturni praznik, 8. februarja, praznovala šestdeseto obletnico poroke. Jubilejni dan sta preživela v družbi družine in prijateljev.

Peter Košenina

Marinka Šmid se je rodila pr' Španu v Veštru, Janez Dolinar pa pr' Kruhk' na Suhi. Spoznala sta se stara 15 in 19 let na sosedovi klopci v Veštru. Poročila sta se na zasnežen zimski dan štiri leta pozneje, 8. februarja 1964. Sprva sta živela pri Marinkinih starših, nato nekaj časa na Suhi, leta 1966 pa sta se vselila v hišo, ki sta jo zgradila v Frankovem naselju. V zakonu sta se jima rodila sinova Robert in Tomaž. Imata tri vnuke in dva prav-

Marinka in Janez Dolinar iz Frankovega naselja v Škofji Loki sta praznovala diamantno poroko. / Foto: Peter Košenina

Slavljenca na poročni dan, 8. februarja leta 1964

/ Foto: osebni arhiv

nuka. Sprva sta bila oba zaposlena v Ljubljani, nato pa je Janez v kletnih prostorih hiše leta 1981 odprl popoldansko obrt. Leta 1992 je postal samostojni podjetnik, sčasoma v podjetju zaposlil tudi Marinko, ko je sin zaključil šolanje, pa tudi njegga. Kljub obilici dela sta si znala vzeti čas za stvari, ki so ju veselile. »Zelo rada sva hodila po hribih, od Julijce do Kamniško-Savinjskih Alp. Po upokojitvi leta 2000, ko je podjetje prevzel sin, sva zelo rada poto-

vala po prelepi Evropi. Obiskala sva tudi Avstralijo in Novo Zelandijo,« se spominja Janez. Po letu 2014, ko je Janezu prvič ponagajalo zdravje, sta daljša potovanja opustila. Da ohranjata kondicijo, danes vsak dan gresta na uro in pol dolg sprehod, občasno pa se udeležita tudi kakšnega enodnevnega izleta. V veliko veselje jima je, da se z družino dobro razumejo, tudi z nečaki. Najbolj jima polepšata dneve pravnuka, štiriletna Nina in dveletni

Jan. »To sta zlata otroka. Ko prideta na obisk, se sliši samo 'mama M'inka' in 'ata 'Anez'. Ves čas se morava ukvarjati z njima in se igrati. Veliko prepevamo. Jan zelo rad igra kitaro,« pravi Marinka.

Diamantno poroko sta Marinka in Janez Dolinar v četrtek proslavila najprej z zahvalno mašo v kapeli župnišča na Suhi, nato pa s slavnostnim kosilom v družbi družine in prijateljev na Turistični kmetiji Pri Marku v Crngrobu.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Naše zdravje in drugo«

Redno prebiram vašo rubriko in sem presenečena, koliko pozitivne energije je v vaših odgovorih. Tudi jaz vam bom razložila svoje težave in vas prosila za odgovore. Že zaradi pisanja se bolje počutim. Smo družina, v kateri je vse več boleznih. Vse se je zgrnilo na nas. Upali smo na dediščino po mami, pa žal nismo nič dobili. Verjetno nas je tudi to psihično potrla. Prosim vas, da nas malo proučite in poveste, kako bo z nami. Kje iskati vzroke za težave in rešitev? Zelo se veselim vaših odgovorov.

Ne vem, ali sem zgrešila vaš odgovor. Zdaj bi pa še to sporočila, da je možu umrla mama.

Ne vem, kako bo to vplivalo nanj. On ne pokaže čustev. Vsi so jo imeli za dobro žensko, jaz sem bila pa z njo v sporu zaradi dediščine. Mislim, da je mož toliko tam naredil, da bi lahko dobil več. Zdaj je lastnik kmetije brat. Ali je možno, da njegov brat popravi napako, ki jo je naredila mama?

Pravijo, da nam Bog naloži toliko bremen, kolikor ve, da smo jih sposobni nositi. Zato jih imamo nekateri več in drugi manj. Vem, da to ni nobena tolažba, pa vendar je tako. Glede dediščine ste bili preveč zaupljivi in morda navivni. Ampak za nazaj je vsak lahko pameten. Težke stvari so se zgrnile nad vas, še

težje pa je, da ne morete nič vplivati. Oba, vi in mož, se veliko preveč prilagajata otrokom in nikoli ne rečeta ne. Čas je, da to takoj začnete. Moralo bi biti ravno obratno, torej da oni pomagajo vama. Pa ni pomembno, kako. Lahko so malenkosti, ki so zelo veliko vredne. Zveza pri drugem sinu bo ostala in bo še naprej taka, kot je, saj je po značaju podoben vama, zato ne more biti drugače. Za vas je najbolje, da se ne vmešavate. Zdravstvene težave, ki jih imate v družini, so minljive in z novim letom se vsem skupaj zelo izboljša. Tudi po finančni plati se obetajo pozitivne spremembe. Rešitev težav vam vidim samo v tem, da se vidva z možem spremenita. Vzemi ta si čas zase, umaknita se – ni pomembno, kam gresta. Ne bodita vedno na voljo in naučita se reči ne. Takoj ne bo lahko, sčasoma bo lažje,

seveda pa bo okolica šokirana. To pa bo potrditev, da sta na pravi poti. Hvala za lepe besede, želim vam vse dobro.

Moj odgovor ste dobili prvi tork v tem letu, pa vseeno vam ga še enkrat prilagam. In dodajam še to zadnje. Tudi tokrat vam bom svetovala, da se ne vmešavajte. Naj mož sam rešuje zadeve brez vaše pomoči. Točno zdaj bi bil pravi čas, da pokaže svoja čustva in bratu pove, da mama ni naredila prav. Čeprav bi živela še naprej, bi ona vztrajala pri svojem. Taka je pač bila. Tudi sebi v škodo. Ne takoj, kasneje pa je videti, da skleneta neki dogovor, ki bo dober za vse. Brat sam od sebe ne bo ničesar spreminjal. Čaka vašega moža, da naredi prvi korak. Smrt matere mu je na neki način odprla oči in to boste kmalu spoznali, pozitivno seveda. Srečno.

Pod mengeško marelo

V letu 2024 Mengeška godba praznuje že 140-letnico neprekinjenega delovanja in že štirideseto leto zapored prireja najstarejšo narodnozabavno prireditev Pod mengeško marelo, ki bo v soboto, 24. februarja, ob 19. uri v Športni dvorani Mengeš. Zasnova prireditve tudi letos ostaja enaka, torej da poleg Mengeške godbe nastopajo narodnozabavni ansambli, v katerih igra vsaj en član godbe. Letošnje jubilejno izvedbo bodo tako dopolnili ansambli Šmarogorski kvintet, Kerlci, Kvintet Dori, Veseli Begunjčani, Slovenski muzikantje in Alpski kvintet z Otom Pestnerjem. Prireditev bosta vodila Janja Ulaga in Franc Pestotnik - Podokničar, ki bo poskrbel tudi za scenarij in humor. Poleg domačih ansamblov k sodelovanju vsako leto povabijo tudi goste, tokrat Ansambel Saša Avsenika, ki bo po končani prireditvi igral tudi za ples. Za jedačo in pijačo bo poskrbljeno, še pravijo organizatorji prireditve Pod mengeško marelo.

Osebnost: najlepše ljubezenske z Modrijani v Trziču

Nova turneja Modrijani osebno bo v nizu 15 koncertov tokrat razvajala z izbranimi ljubezenskimi pesmimi in posebnimi gosti. Modrijanom se bosta na turneji pridružila priljubljeni duo Uroš in Tjaša ter Silvo Pliberšek. Osebnost in zabavne zgodbe, najlepše ljubezenske pesmi ter posebne izvedbe pesmi ta konec tedna vse ljubitelje domače glasbe in večglasnega petja vabijo na Gorenjsko. Prisluhnil jim boste lahko 16. februarja v Dvorani tržiških olimpijcev v Trziču. Koncert se začne ob 20. uri. Turneja pot nadaljuje v Žiri, kjer bodo nastopili 22. februarja.

Novorojenčki

V minulem tednu se je v kranjski porodnišnici rodilo 24 novorojenčkov, od tega 14 dečkov in 10 deklic. Med novorojenčki je bil tokrat tudi par dvojčkov (deček in deklica). Najtežji je bil deček s 4326 grami, najlažja pa deklica z 2195 grami. Na Jesenicah se je rodilo 14 novorojenčkov, od tega 8 deklic in 6 dečkov. Najlažji je bil deček z 2670 grami porodne teže, najtežja pa je bila deklica, ki ji je tehtnica ob rojstvu pokazala 3990 gramov.

LAŽJI SUDOKU

5		8	9		3		6	
9		7		5		8		
	1				7		5	3
4		9		7				8
	5		1		8		7	
8				6		3		5
6	2		8				1	
		5		3		6		4
	8		5		6	2		

Rešitev:

6	6	2	9	1	5	7	8	2
8	7	5	2	1	2	6	6	1
2	1	5	6	7	8	9	2	9
5	6	7	9	2	1	2	9	2
9	2	8	6	1	2	5	5	5
8	2	1	5	2	6	8	7	2
6	5	6	2	8	7	9	1	2
2	7	8	1	5	9	2	6	6
1	9	2	6	6	8	9	7	7

TEŽJI SUDOKU

4	1	6			3			
	8			7	2			4
							6	
	3					9		
	4		5		9		2	
		8					7	
	2							
6			2	1				4
			4			1	9	

Rešitev:

2	6	1	9	6	7	2	5	9
8	7	5	2	1	2	6	6	9
9	6	2	8	5	6	7	2	1
5	2	1	2	6	9	8	9	6
1	6	2	9	6	8	5	1	7
1	8	7	9	2	5	6	2	2
6	9	5	7	1	2	6	2	2
7	1	6	2	7	9	6	8	5
2	5	2	6	6	8	9	1	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil N. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Pust, veselih ust!

Foto: Primož Podlipnik

GORENJSKI GLAS	URA KI NAS ZJUTRAJ ZBUJA	IZDELOVALEC ORODJA	HOKEJIST KURRI	PISATELJ FLISAR	VLADO NOVAK	NAPAD	SLIKAR SUBIC	VOJAŠKA TRGOVINA	GORENJSKI GLAS	PREPIR	VARJENI SPOJ	DEL KOLESARSKESKE DIRKE	ČRTOMIR ROZMAN	HAZARDER	MODEL VOZILA OPEL
VOJAK, BOREC	7								SVEČA, SVEČICA						
IZRAZNAVA									SVETNIK		16				
IGRALKA FISTER					ŠPANSKA GOSPA	4							CHARLES TAYLOR		
PISEC IDILICNIH DEL					BRIT. IGRALKA (JEREMY)			KATRAN			PEČENJE		BIBLIJSKI VELIKAN		
LJUBLJANA		14	DENARNI KOVANCI					KOLESARSKA STEKLENICA			PEČENJE				
STREŠNI NAPUŠC			MESTO V RUSLI		OTOK V PACIFIKU					1		PISANA TROPSKA PAPIGA			
GLASBENIK DEDIČ					VERDIJEVA OPERA		PERZJSKI ZLATNIK					ENKA		MLEČNI PRODUKT	ZGODOVNAR KERMAUNER
SESTAVIL: KALAN	POLDRAG KAMEN	REŽISER PAPIR						STROK ZA IRANSKO KULTURO							
		RASTLINA (KNJIŽNO)						TRMA							
GOZDNI ZRAK					CVEK							PALICA PRI PLUGU			
DRŽAVA V ZDA					MADŽSKLADATELJ (ANTAL)				8			PISATELJ FLEMING			
SLIKAR SAMOUK						12		KEM. ELEMENT (Ha)					UROŠ ROJKO	19	
								STAR SLOVAN					OMAR NABER		

Foto: Freepik.com

Želimo vam romantično valentinovo!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

DALMATINSKO VINO						6	BAJTAR	ŠKANDAL
EPOLETA								
HRVAŠKA IGRALKA (INGE)					25		OTTO FRANK	SL. PESNICA (ADA)
IZDELEK ZA SEDENJE	2							
ADONIS ANAND DAREJEK DORATI PSKOV		BANČNI PREDAL, SEF	FILMSKI KIPEC				OBDOBJE, EPOHA	
			REZULTAT MERJENJA				IGRALKA ZELEZNIK	
KOLOTEK, TIRNICA								
ROK ZALOKAR			TANJA RIBIČ				LIK IZ ENEIDE	MLINSKI ZLEB
			ATA PO KOROŠKO					
EMAJLIREC					22			
REKA V ČRNI GORI	15						NATRU	ČARLI NOVAK
OREH (MANJŠ.)								
PLESANJE (KNJIŽNO)						18		

1. nagrada: darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR

2. in 3. nagrada: knjiga

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. **Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti.** To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov križanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Rok za oddajo je četrtek, 22. februar 2024.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25			

BRAT IN JAZ, 1. DEL

Beg z Goričkega

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Tadeja že več let živi sama. Opravlja poklic, povezan z otroki, ki jih ima zelo rada. Na delovnem mestu jo cenijo, nihče pa se kaj veliko ne vtika v njeno zasebno življenje.

»Na Gorenjsko sem se preselila z Goričkega. Razmere v domačem okolju niso bile rožnate,« začinja svojo zgodbo.

Potem pa nadaljuje: »Oče je pil, mama ga je zagovarjala, da ga bolj ni mogla. Kadar koli smo ji rekli, naj gre stran od njega, nas je na zelo surov način napodila iz hiše. Nekoč je oče privlekel v hišo neko žensko, s katero je običajno popival po gostilnah od Murske Sobotice do Šalovcev. Zalotila ju je ravno sredi akta. Mama je z

metlo planila nanjo, očeta se ni niti dotaknila. Vsa vas se ji je smejala. Z bratom, ki je bil dve leti starejši od mene, sva po tem dogodku sklenili, da odideva od doma. 'Jaz bom delal, ti boš pa študirala,' mi je obljubil. Pot do Gorenjske, kjer sva se šele čez leta ustalila, je bila dolga, naporna in zelo trnova. Ko sva šla od doma, sem ravno z odliko končala osmi razred. Bila sva čisto brez denarja, zato sem se za leto in pol zaposlila tudi sama. Z mojo plačo, ki je bila najmanjša od najmanjših, sva plačevala stanovanje, z njegovo sva se preživljala. Potem si je vsak od naju dobil še dodatno službo. Od doma sva odhajala zarana in se vračala v trdi temi. Bila sva še na pol otroka, komaj kaj sva si privoščila, nekaj topllega sva pojedla le pri malici. A sva vztrajala, ker sva verjela, da bo nekoč za naju bolje. Stara sem bila že skoraj 17 let, ko sem se vpisala na srednjo zdravstveno šolo. Zanj sem se odločila iz zelo praktičnih razlogov. Zdelo se mi je namreč, da si bom po maturi lažje izbrala službo, kjer bom vsaj malo zadovoljna. Načrte, ki sva jih z bratom skovala do najmanjših podrobnosti, je razrušil vpoklic v JLA. Bil je ena zadnjih generacij, ki so šle služiti vojsko. Na srečo ne daleč, 'samo' v Kranj. Menda zato, ker je imel stalno prebivališče še zmeraj prijavljeno na domačem naslovu.

Tako sem bila v drugem letniku postavljena pred zid: naj pustim šolanje in se zaposlim ali naj tvegam, da bo že kako... Zaloga prihranjenega denarja je hitro kopnela. Imela sem srečo, da sem našla brezplačno sobo pri družini z dvema otrokoma. V zameno sem ju

zjutraj peljala v vrtec in ju šla potem tudi iskat. Starši so delali v Celju in so, potem ko sem prišla k hiši, prihajali domov ob nemogočih urah. Najmlajši otrok, Klemen, mi je sploh prirasel k srcu. Bil je star že tri leta, pa je še zmeraj ponoči močil posteljo. Njegova mama je mokre rjuhe sušila na radiatorju. Lahko si predstavljate, v kakšnem smradu je otrok spal. Še danes se včasih spomnim nanj... Pomagala sem mu po najboljših močeh, da je čez nekaj mesecev nehal močiti posteljo. Na srečo me je njegova mami poslušala in ga odpeljala k zdravniku, saj je imel hudo vnetje mehurja. Pri tej družini sem ostala vse do mature, slovo od otrok je bilo zelo težko, saj sem se navezala nanju. Staršem sta bila v breme, bila sta jima odveč. Če se samo spomnim kričanja in zmerjanja in drugega poniževanja, ki sta ga doživljala. Ni bilo človeško. Ker je bil oče doma s kmetov, je bilo v shrambi zmeraj veliko suhomesnatih izdelkov, kakšne lažje hrane za otroke pa ne. Hladilnika še niso imeli, ker so se tisto leto, ko sem prišla k njim, ravno vselili. Zmeraj sem morala prositi, naj kupijo vsaj mleko in kruh, da sem jima lahko pripravila večerjo. Pa jima je bilo tudi to odveč... Večkrat sem se spomnila na lastnega očeta. Resda je vse zapil, ampak po mamini za slugi pa nismo bili otroci nikoli lačni.

Brat si je v času služenja v JLA našel tudi dekle. Ni mi bila preveč všeč, a mu tega nisem mogla reči, saj je bil zaradi zaljubljenosti slep in gluha. Dosegla je, da se nisem priselila k njima, ko sta dobila stanovanje. Bilo mi je zelo hudo, saj sem vedela,

da bova z bratom brez podpore, ki sva si jo nudila, težko orala v življenju.

Imela sem prav. Z Irmo sta se čez dobro leto, ko se je jima rodil otrok, tudi poročila. Takrat šele je pokazala zobe! Do brata, ki je bil že po naravi bolj molčeče in ponižne sorte, je bila celo zelo nasilna. Tudi udarila ga je, ker ji je šel vedno bolj na živce.

Tri leta sem že delala v bolnišnici, sanjska služba! Imela sem tudi lastno garsonjero, ko so me nekoč sredi noči prebudili policisti in mi prinesli v odejo zavitega nečaka. Brat in Irma sta se stopla, brat, ki je bil pijan, je nesrečno padel in si poškodoval glavo. Nezavestnega so ga odpeljali v bolnišnico, njo pa na pridržanje. Mali Boštjan mi je zelo prirasel k srcu. Vzela sem si teden dni dopusta, da sem lahko ostala z njim. Njegovo telo je bilo polno modric. Mar sta tepla tudi njega? Kar zmrazilo me je. Na srečo sem našla gospo, ki je v času, ko sem bila odsotna, pazila nanj. Takrat sem že študirala na eni od visokih šol, pa še kar dobro mi je šlo z izpiti. Mislila sem, da me bo Boštjan obremenjeval, pa me ni. Življenje me je obrusilo in utrdilo. Navajena sem bila skromnosti, malo spanja in dolgih delovnikov. Minilo je skoraj pol leta, ko so brata končno odpustili iz bolnišnice. Njegova žena je takrat že živele z drugim, ne njega in ne otroka pa ni hotela sprejeti. Brat je prišel k meni, o tem, da bi se ločil, ni hotel niti slišati. Srce se mi je paralo, ko sem vsa nemočna opazovala, kako je propadal pred mojimi očmi, jaz mu pa nisem mogla pomagati. Nekaj časa je še priložnostno nekaj delal, a je vse zapil...«

(Konec prihodnjič)

KUHARSKI RECEPTI

ZA VAS IZBIRA KATJA DOLENC

Jutri je valentinovo, ko za svoje najbližje lahko kar doma pripravite preprosta, a prijetna slana in sladka presenečenja.

Topli kruhki v obliki srca ...

Potrebujemo velike kose toasta, maslo, salamo, sir, paradižnikovo omako ali kečap ter malo suhega origana.

Kose toasta previdno obrežemo v obliki srca, najbolje po dva skupaj. Z obeh strani jih previdno namažemo z maslom, na spodnji kos pa naložimo koščke salame in narezan sir. Po vrhu previdno pokapljamo s paradižnikovo omako ali kečapom ter potresemo z origanom. Pokrijemo z drugim kosom. Tako pripravimo vse toaste in jih popečemo v kuhinjskem kontaktnem ali električnem žaru, da se sir stopi. Toast lahko popečemo tudi v veliki ponvi na papirju za peko, ki jo pokrijemo s pokrovom.

... in ocvrta jajca v obliki srca

Potrebujemo kose toasta, jajca, maslo in sol.

Če smo v prejšnjem receptu iz toasta previdno izrezali oblike srca, lahko uporabimo te »ostanke«, sicer pa kose toasta »preluknjamo« z velikim modelčkom v obliki srca. Na ponvi stopimo in segrejeemo maslo ter damo v središče modelček srca iz nerjavečega jekla, ki ga uporabljamo za peko piškotov. Mora biti manjši od tistega, s katerim smo izrezali toast. Jajce previdno razbijemo nad posodo za merjenje tekočin. Vanjo spustimo beljak, rumenjaka pa zadržimo v lupini in ga previdno stresemo v modelček na ponvi. Razžvrkljamo ga z leseno palčko in spečemo toliko, da zakrčne. S palčko ga ločimo od roba modelčka, modelček odstranimo. Čez zapečen rumenjaka srček damo izrezan kos toasta, v vmesni prostor zlijemo beljak, rumenjaka pa poravnamo na sredino. Lepo popečemo, posolimo, ponudimo in pripravimo naslednjega. Toast s srčki lahko okrasimo s kečapom in narišemo puščico, da je videti kot prebodeno srce.

Cimetovi čokoladni srčki

Potrebujemo 125 g sladkorne moke, 65 g mleka v prahu, 60 g kakava v prahu, žličko mletega cimeta, 145 g utekočinjenega kokosovega olja in po želji lešnike ali mandlje.

Nad posodo položimo gosto mrežasto cedilo in skozenj presejemo sladkorno moko, mleko in kakav v prahu ter cimet, da izginejo vse grudice. Dobro premešamo. Na ogenj postavimo kozico, v kateri zavremo vodo, vanjo pa postavimo ognjevarno posodo, ki naj se ne dotika dna. Vanjo zlijemo kokosovo olje, nato postopoma vmešamo suhe sestavine, dokler vsega ne porabimo. Ves čas mešamo nad vodno kopeljo, da se vse sestavine lepo povežejo. Nato silikonski modelček za pralineje v obliki srčkov v celoti ali samo do polovice s pomočjo žličke napolnimo z maso. Nasekljamo nekaj lešnikov ali mandljev in jih razporedimo na čokoladno maso, nato prostorčke zapolnimo v celoti. Ko napolnimo vse srčke, rahlo stresemo modelček, da se masa lepo poleže, preostanek obrišemo. Postavimo v hladilnik za od 4 do 6 ur, da se čokolada strdi, nato vzamemo srčke iz modelčkov in jih ponudimo.

Rezine pina colada

ERIKA JESENKO

Rezine pina colada so sočne in lahka sladica, v kateri se prepletajo okusi ananasa in kokosa, objeti med dve plasti sočnega biskvita.

Za pripravo rezin pina colada potrebujemo: za biskvit: 200 g moka, 4 jajca, 4 žlice sladkorja, 4 žlice olja, 1 vaniljev sladkor, polovico pecilnega praška; za kremo: 0,5 dl smetane, 350 g kremnega jogurta, 6 listov želatine, 4 žlice sladkorja, 350 g odcejenega ananasa iz kompota, 50 g kokosove moke; dodatno: ananasov sok iz kompota, 4 žlice marmelade, 100 g kokosove moke.

Priprava biskvita: Rumenjake in beljake ločimo. Iz beljakov stepemo sneg. Rumenjake penasto zmešamo s sladkorjem in vaniljevim sladkorjem ter prilijemo olje. Vmešamo polovico beljakov ter nato še mešanico moka in pecilnega praška. Maso za biskvit zlijemo v velik pekač, prekrit s peki papirjem. Pečemo v pečici, segreti na 180 °C, 20 minut. Pečeni biskvit vzamemo iz pečice ter ga ohladimo.

Medtem ko se biskvit hladi, pripravimo kremo. Želatino za 10 minut namočimo v hladni vodi ter jo ožamemo. V kozici segrejeemo

1 dl smetane do vretja ter odstavimo. Še v vročo smetano vmešamo ožeto želatino in mešamo, da se želatina povsem raztopi.

LAHKE JEDI

Preostalo smetano stepemo. V večji posodi skupaj zmešamo jogurt, sladkor, kokosovo moko in smetano z raztopljeno želatino. Nato

primešamo še na kocke narezan ananas in stepeno smetano.

Sestavljanje rezin: Biskvit prerežemo čez polovico, tako da dobimo dva pravokotnika. En del biskvita postavimo v pekač ter ga namočimo s sokom, premažemo z dvema žlicama marmelade in posujemo s kokosovo moko. Po njem razporedimo kremo ter jo prekrijemo s preostalim delom biskvita, ki ga po vrhu navlažimo s sokom, premažemo z marmelado in posujemo s kokosovo moko. Pekač postavimo za nekaj ur v hladilnik, da se krema strdi.

NOVO

Knjiga »Še enkrat, prosim!« je namenjena glasbenim učiteljem, učencem in staršem. Jasmina Pogačnik, izvrstna učiteljica klavirja na Glasbeni šoli Kranj, jo je napisala srčno, duhovito in navihano, zato vam knjigo toplo priporočamo.

Ob obhajanju petdesetletnice poučevanja klavirja se spodobi, da kaj zapišem!

21 EUR * Poština

148 STRANI, TRDA VEZAVA

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Nagrajenci križanke iz Gorenjskega glasa št. 8 so: **Slava Obradović** iz Kranja, **Jolanda Ančimer** iz Kranja in **Bojan Maček** iz Šenčurja. Geslo je bilo Na široko se ognimo boleznim. Čestitke!

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

PREJELI SMO

Zlato polje

Zlato polje leži severno od Kranja; že ime pove, da je zemlja zelo rodovitna. Pridelki so dobri, tudi kadar je leto sušno ali premokro.

Na žalost se njegov obseg zelo krči zaradi pozidave. Zadnji velik poseg, velik več hektarov, se je začel nasproti križišča za Struževo. Tam bodo zrasli stanovanjski bloki in nakupovalni center. V Kranju res primanjkuje podobnih trgovin, zato zanje ni škoda žrtvovati najboljših njiv!

Slovenija je tretja najbolj gozdna država v Evropi, gozd pokriva 58 odstotkov

površine, delež njiv je le slabih 9 odstotkov. Površine njiv se predvsem zaradi pozidave še vedno krčijo, delež gozda zaradi zaraščanja kmetijskih površin še narašča. Samo v zadnjih 25 letih se je površina gozda povečala za 80 tisoč hektarov.

Slovenija s hrano ni samooskrbna. Trenutno jo je iz uvoza dovolj, a se s kakšno »nesrečo« širših razsežnosti to lahko hitro spremeni.

Nekaterim pozidavam njiv se ni možno izogniti, na primer za gradnjo avtocest, železnic ... Za gradnjo stanovanj bi lahko izbrali manj kakovostna kmetijska in predvsem gozdna zemljišča. Na severnem delu občine Kranj se razprostira več kot tisoč hektarov

gozda – Udin boršt. Ta gozd je pomemben z vidika kakovosti zraka, rekreacije in ga je treba v večjem delu ohraniti. A če bi ga za gradnjo namenili le nekaj odstotkov, bi lahko zgradili več tisoč stanovanj. Tudi s prometnega vidika bi bilo to ugodnejše, saj se s širitvijo mesta na vse strani povečuje že tako velika prometna obremenitev v Kranju.

Na območju Udin boršta je bil še za časa komunizma z odlokom ustanovljen spominski park. Ta odlok v Udin borštu in v okolici prepoveduje vsakršno gradnjo. Po štiridesetih letih besedilo odloka kar kliče po osvežitvi, s čimer se strinja večina deležnikov, predvsem kranjski Zavod za varstvo kulturne dediščine

pa temu vseskozi nasprotuje. Morda zato, ker še sedanjega besedila odloka o Spominskem parku Udin boršt ne razumejo dobro.

Gradnja je najcenejša na njivskih zemljiščih v ravnini. Investitor najprej odgrne in proda rodovitno prst, po možnosti še gramoz ob izkopu temeljev in kleti.

Morda nas bodo naši vnuki ob pogledu na stare fotografije Zlatega polja spraševali, ali je tukaj nekoč rasla pšenica ...

FRANC PAVLIN,
CEGELNICA

www.gorenjskiglas.si

Kako začimbe in dišavnice uporabljamo pri pripravi jedi, pri gospodinjstkih opravilih in kot domača zdravila. Našli boste izbor jedi, ki predstavljajo slovensko kulinariko.

15 EUR * Poština

144 strani, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Nosilka osrednjega lika je socialna delavka Kristina. Pri svojem delu se nenehno sooča z ljudmi, ki jim pomaga v stiski. Ko jo sredi vročega poletja najdejo mrtvo na nekem parkirišču v Šentvidu, nihče niti ne slutiti, kdo bi lahko bil kriv za njeno smrt. Je njena smrt povezana z izginotjem dečka pred petdesetimi leti, morda z izginotjem deklice Pije? Psihološki triler izpoda peresa žirovske pisateljice Milene Miklavčič vas bo navdušil, prebrali ga boste na mah!

Redna cena knjige je 25 €. Če knjigo naročite na Gorenjskem glasu je cena le **22,50 EUR**

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Plačilo letne naročnine se zares spleča!

Pri plačilu **letne naročnine** prihranite **25 odstotkov**, to pomeni, da časopis kar tri mesece prejmete brezplačno! Izognete se še mesečnemu plačilu položnic (in provizije) in prejmete darilo s praktičnimi izdelki.

Letna naročnina za fizične osebe za leto 2024 s popustom znaša 208,57 evra, prihranek pa kar 69,53 evra!

Spremembo načina plačevanja nam čim prej sporočite na tel. št. 04/201 42 41 ali 04/201 42 00 vsak delavnik od 8. do 15. ure ali po e-pošti na narocnine@g-glas.si.

Pridružite se naši pozitivno naravnani družini naročnikov, veseli vas bomo!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

ENKRAT PLAČATE, STOPETKRAT PREJMETE!

desetdnevna vremenska napoved

Torek 13. 2. ☁ 0/10 °C	Sreda 14. 2. ☁ 0/9 °C	Četrtek 15. 2. ☁ 1/11 °C	Petek 16. 2. ☁ 2/10 °C	Sobota 17. 2. ☁ 4/7 °C
Nedelja 18. 2. ☁ 3/9 °C	Ponedeljek 19. 2. ☁ 2/9 °C	Torek 20. 2. ☁ 0/8 °C	Sreda 21. 2. ☁ -1/9 °C	Četrtek 22. 2. ☁ 0/10 °C

tedenski koledar

vzhod zahod

13. 2. tor. Katarina, pustni torek	7.10	17.24
14. 2. sre. Valentin, valentinovo	7.08	17.26
15. 2. čet. Jurka	7.07	17.27
16. 2. pet. Julijana ☾	7.05	17.29
17. 2. sob. Silvin	7.04	17.30
18. 2. ned. Simeon	7.02	17.32
19. 2. pon. Julijan	7.00	17.33

KUPIM KOZO

HVALA
IZ SRCA!

Karitas

KUPITE KOZO revni družini in ji pomagajte trajnostno preživeti. Za nakup kože v Afriki družina potrebuje 20 EUR.

Kozo lahko kupite z darom na: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana, TRR: SI56 0214 0001 5556 761, Namen: Kupim kožo; SKlic: SI00 210 ali na www.karitas.si/kupim-kozo/.

Igrače z ledu v bolnišnico

Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice so ponovno pokazali svojo dobrotelost. Na tekmi, s katero so zbirali igrače za pediatrični oddelek jeseniške bolnišnice, je na led priletelo kar 878 plišastih igrač.

Hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice so razveselili otroke in osebje jeseniške bolnišnice. Dobrodela akcija je bila uspešna.

/ Foto: Nik Bertonec

NIKA TOPORIŠ

Jesenice – Pred kratkim so otroke v jeseniški bolnišnici obiskali hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice. Niso pa prišli sami, s seboj so namreč prinesli ogromno vreč, v katerih je bila kopica igrač. Nedavno so se na dobrodelni tekmi pomerili z italijanskim HC Merano in z rezultatom 6 : 1 dosegli prepričljivo zmago. A morda celo bolj kot po zmagi si bodo navijači dogodek zapomnili po prvem zadetku

Medvedki, punčke, žabice, psički in še marsikaj drugega je čakalo najmlajše paciente.

domače ekipe, ki mu je sledil t. i. teddy bear toss (metanje medvedkov), ko je na led priletelo veliko plišastih igrač. Hokejisti so jih predali Splošni bolnišnici Jesenice, in kot je povedal kapetan Gašper Glavič, je bila odločitev za dobrotelost skupna želja kluba. »Namen dobrotelne

tekme v dvorani Podmežakla je bil zagotovo zbrati čim več igrač. Zelo veliko nam pomeni, da lahko pomagamo. Vsi smo bili enkrat otroci in vemo, kako pomembne so nam bile igrače. Bil je popoln dan, poln dobrotelosti in čustev ob končni zmagi,« je dejal in dodal, da so dober odziv pričakovali, vseeno pa se je zbralo veliko gledalcev – in skoraj vsak je imel s seboj eno igračo, nekateri celo več.

Medvedki, punčke, žabice, psički in še marsikaj drugega

je čakalo najmlajše paciente. Ti so se žal zaradi številnih obolenj in preprečevanja širjenja bolezni zadrževali v svojih sobah, vendar bodo vseeno prišli na svoj račun. V. d. predstojnika pediatrične službe Peter Najdenov je dejal, da jim podarjene igrače pomenijo zelo veliko. »Gorenjci, Jeseničani nas imajo radi. Spomnili so se na nas, kar pomeni, da radi pomagajo otrokom, mi pa seveda z veseljem sprejmemo njihova darila. To je gesta naše

družbe, ki je namenjena otrokom. Vsak je vesel, če dobi darilo. Otroci pridejo v bolnišnico bolni, prestrašeni, starši so prestrašeni, in če otroku na ta način odvzamemo vsaj malo skrbi, da za deset minut pozabi nanje, je to seveda zelo dobrodošlo. To je zelo lepa gesta in verjamem, da bodo otroci zelo veseli,« je dodal in poudaril, kako pomembno je povezovanje lokalne skupnosti. »Če mislimo drug na drugega, je vsem lažje.«

Zbrali so kar 878 igrač. / Foto: Nik Bertonec

Naj bo romantičen in poseben vsak dan

Jutri je dan za zaljubljenca, šopke rož, bombonjere in romantične večerje. Zanimalo nas je, kakšna so pričakovanja mimoidočih dam in ali jim valentinovo sploh kaj pomeni.

Anja Bijol, Jesenice:

»Nič ne praznujeva. Zame je valentinovo navaden dan, delovni dan. Ko še nisva imela otrok, sva se še nekaj malega obdarovala, zdaj pa niti to ne več. Nič ne bom jezna, če mi ne bo nič prinesel, ker tudi jaz njemu ne bom. Bi bil pa idealen zmenek, da bi me odpeljal nekam na toplo.«

Anesa Ključanin, Trzič:

»Valentinovo bova preživela na samem v dvoje. Morda kakšna večera, kino. Sem pa partnerja že opomnila, tako da ne bo pozabil. Skupaj sva že nekaj časa, tako da bo kakšen šopek rož zadostoval. Tudi sama mu vedno nekaj poklonim, praktična darila. Mogoče kakšen parum, športna oblačila ali pa kaj, kar si zaželi.«

Sanela Božić Kejžar, Jesenice:

»Resnično mi ta dan nič ne pomeni. Vsak dan mora biti valentinovo, ne samo 14. februarja. Vsak dan mora biti kakšna malenkost, lepa beseda, objem. Želim pa si, da bi mi partner na valentinovo prinesel kavo v posteljo. Ne bo pozabil, ker ga bom spomnila. In seveda mu bom tudi jaz podarila kakšno malenkost.«

Katja Smukavec, Koprivnik:

»Zame je valentinovo dan za ljubezen, da si s tistimi, ki jih imaš rad. Preživiš čas z njimi in kaj lepega narediš zanje. Pričakujem pa, da bo fant kaj pripravil, saj je najino prvo skupno valentinovo. Ne bo pozabil, saj mi je že dejal, da nekaj pripravlja. Imam dober občutek. Idealno darilo? Čokolada.«

Gaja Breclj, Ljubljana:

»Sama valentinovo vidim kot praznik potrošništva, uvožen iz Amerike. Takrat naj bi bili vsi zaljubljeni, si kupovali darila, preostalih 364 dni v letu pa je čisto vseeno, kaj počnemo drug z drugim. Se mi zdi, da je gregorjevo bolj praznik zaljubljenca in da bi ga bilo lepo živeti vsak dan.«

N. T. / Foto: Nik Bertonec

vremenska napoved

Danes zjutraj in dopoldne bo ponekod še oblačno ali megleno, čez dan pa bo večinoma sončno. Jutri bo precej jasno. V četrtek se bo zmerno pooblačilo.

TOREK

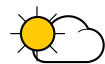
-1/10 °C

SREDA

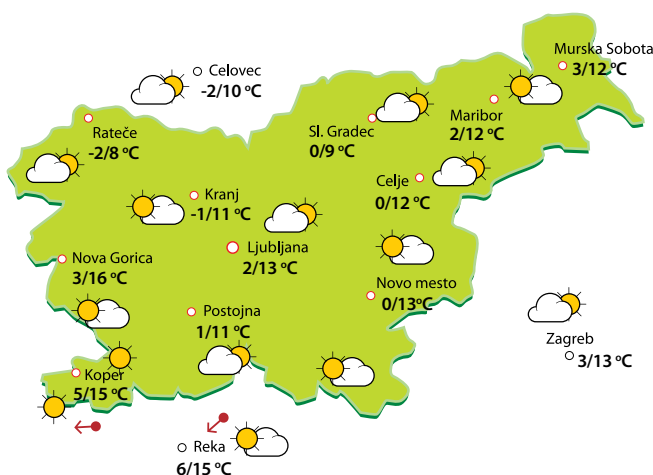
-4/10 °C

ČETRTEK

-3/14 °C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

NA GLAS

aforizem

Moja pamet je težki individualist. Takoj, ko se zbudim, greva vsak po svoje.

Milan Fridauer - Fredi